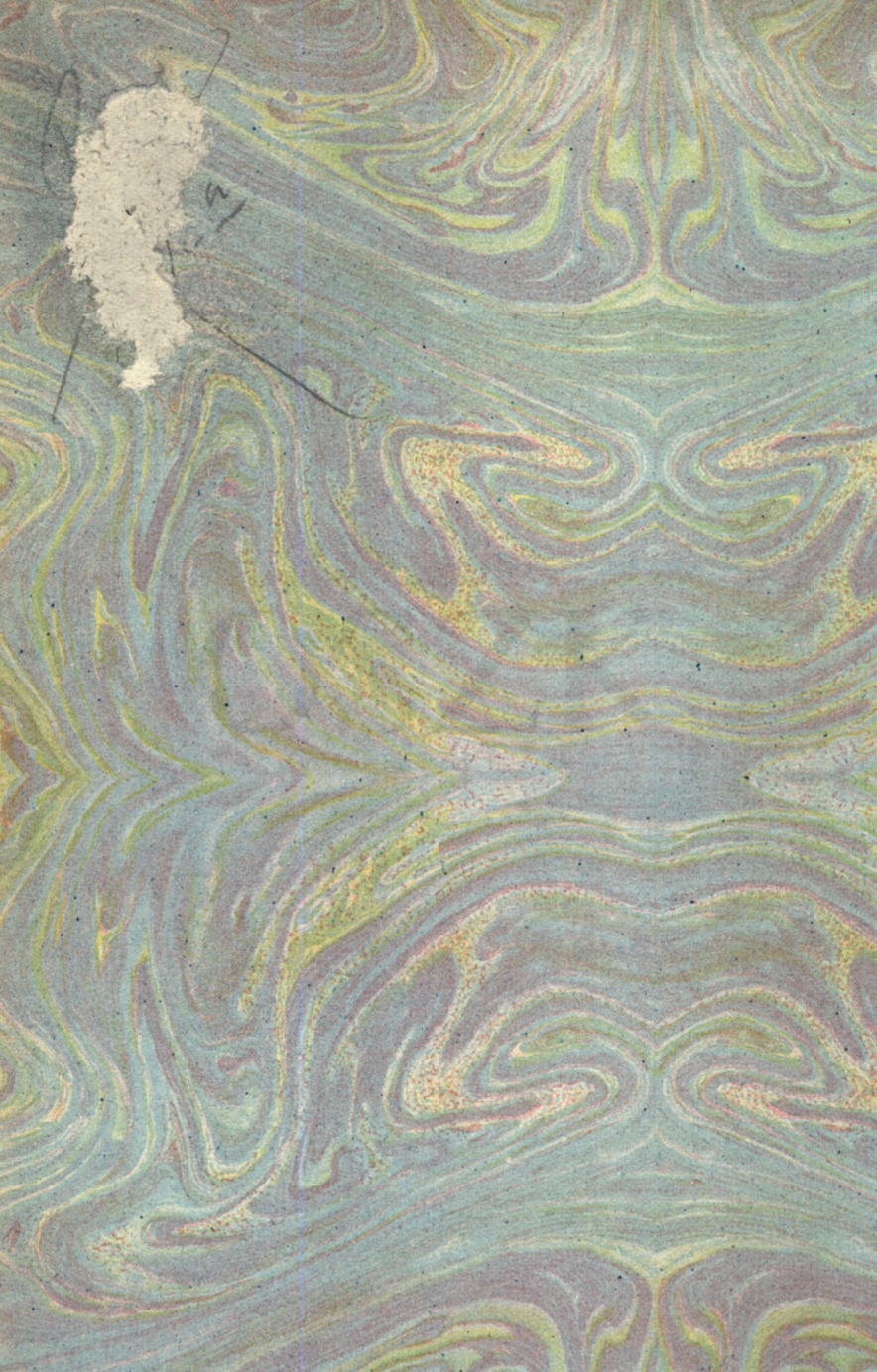

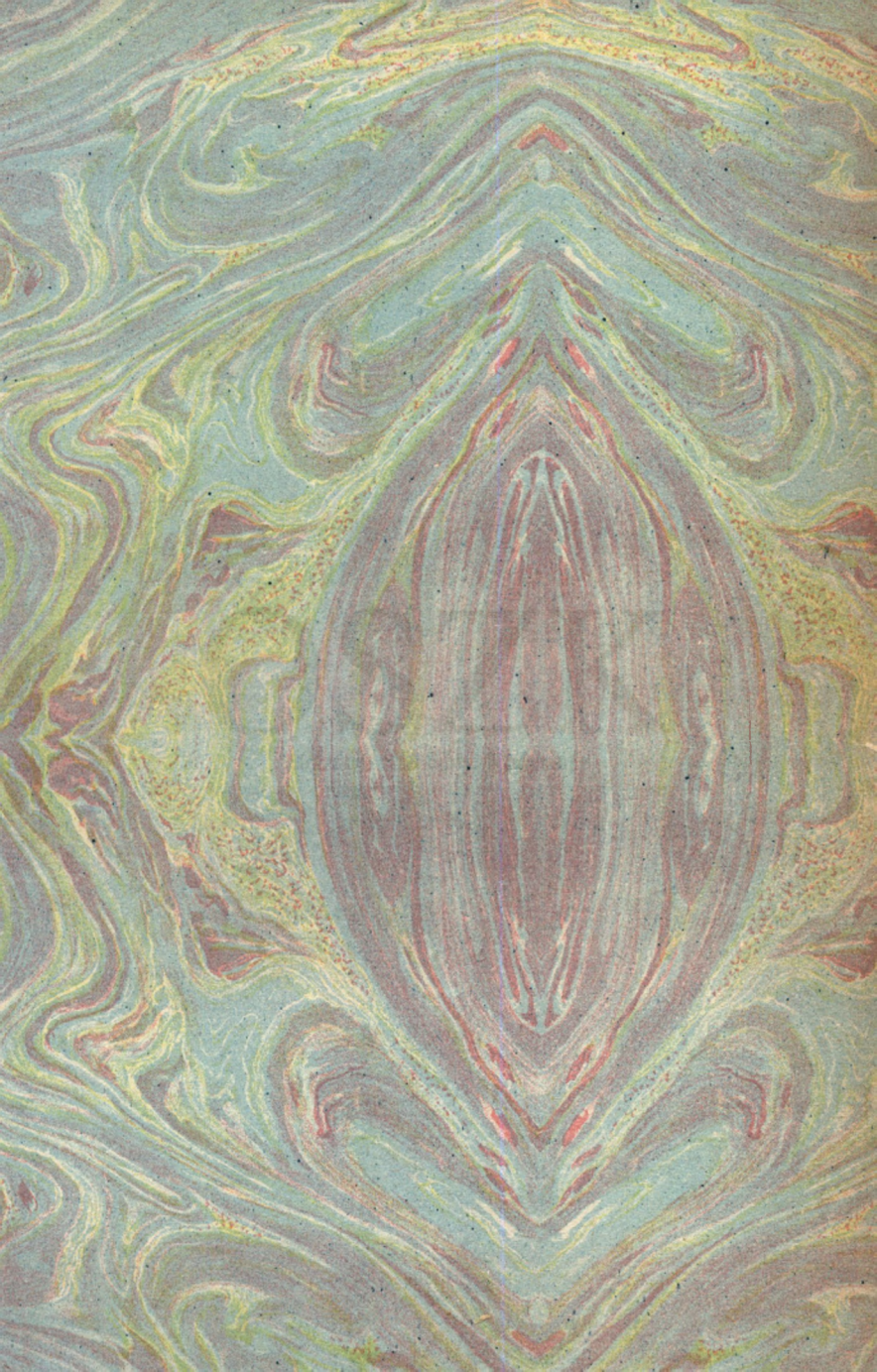
.....
303.893 OSZK
.....

Kipling

Gyermekmesék

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

RUDYARD KIPLING

GYERMEKMESÉK

FORDÍTOTTA MIKES LAJOS

A SZERZŐ RAJZAIVAL

A MACSKA, AKI EGYEDÜL JÁRT SÉTÁLNI.

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

303. 893

I*

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

LDE hallgass, jól figyelj, mert ez a mese akkor esett, akkor történt, édes drágám, mikor a szelid állatok vadak voltak. Vad volt a kutya, vad volt a ló, vad volt a tehén, vad volt a juh, vad volt a sertés — vadabb nem is lehetett volna — és mind ott sétáltak a vizes, vad erdőben a maguk vad ösvényein. De a legvadabb volt valamennyi állat között a macska. Ez egyedül járt sétálni és minden hely egyforma jó volt neki.

Vad volt persze az ember is. Rettenetesen vad volt. Nem is lett szelidebb addig, amíg nem találkozott az asszonnal. És az asszony azt mondta neki, hogy nem akar úgy élni, mint az ember, olyan vad állapotban. Keresett egy szép, száraz barlangot alvóhelyül a nedves lombcsomó helyett; és tiszta homokot hintett a barlang fenekére; és szép tüzet rakott fából a barlang hátuljában; és a barlang száján egy vad ló szárított bőrét — a farkát lefelé lógatva — akasztotta keresztbe.

Azután így szólt:

— Töröld meg a lábadat, édes, valahányszor belépsz a barlangba, és most lesz otthonunk.

Az este pedig, édes drágám, forró köveken sütött juh-húst ettek és vad foghagymával meg vad borral fűszereztek; és vad rizzsel és vad görög ~~füvel~~ és vad cigánypetrezselyemmel töltött vad kacsát ettek; és velős vad ökörcsontot ettek; és vad cseresznyét ettek, meg vad gránátalmát. Azután az ember boldogan aludni ment szemben a tűzzel, az asszony pedig ülve maradt és fésülte a haját.

Kezébe vette egy ürü lapockáját, — a nagy, sima lapockacsontot — és elnézte rajta a csodálatos jeleket és fát rakott még a tűzre és varázsolni kezdett.

Ez volt a világon az első énekbűvölés.

Kívül a vizes vad erdőben valamennyi vad állat összesereglett egy helyre, ahonnan láthatták a tűz fényét jó messziről és csodálkoztak, mi lehet az.

Egyszerre csak a vad ló toppantott egyet a vad lábával és így szólt:

— Óh, én barátaim és óh, én ellenségeim, vajjon mért csinálta az ember és az asszony azt a nagy világosságot abban a nagy barlangban, és vajjon mi kárunk lesz belőle?

A vad kutya fölemelte vad orrát és szimatolva az ürüsült szagát, így szólt:

— Odamegyek, megnézem, meglátom és majd megmondom. Mert én azt hiszem, hogy jó. Macska, gyere velem.

— Nem, nem! — szólt a macska. — Én vagyok a macska, aki egyedül járok sétálni és nekem minden hely egyforma jó. Én bizony nem megyek veled.

— Akkor nem lehetünk soha többé jó barátok, — szólt a vad kutya, — és megindult a barlang felé! De mikor ment már egy darabot, a macska megszólalt magában:

— Minden hely egyforma jó nekem. Mért ne menjek én is, hogy nézzek és lássak, s azután újra elmenjek, ha kedvem tartja?

El is indult hát, a vad kutya után osonva nesztelenül és elbujt valahol, ahonnan mindent hallhatott.

A vad kutya, mikor elérkezett a barlang szájához, föltopta vad orrával a szárított lóbőrt és szimatolni kezdte az ürüsült szépséges illatát. És az asszony, még mindig a lapockát nézve, hallotta őt és nevetett és így szólt:

— Itt az első! Vad erdőnek vadja, mit akarsz?

A vad kutya így szólt:

— Óh, én ellenségem és ellenségemnek a felesége, mi az, aminek oly jó szaga van az erdőben?

Az asszony pedig felkapott egy ürücsontot és a vad kutya elé dobta és így szólt:

— Vad erdőnek vadja, ízleld meg; mit szólsz hozzá?

A vad kutya lerágta a csontot és ez jobb ízű volt mindennél, amit valaha evett és így szólt:

— Oh, én ellenségem és ellenségemnek a felesége, adj még egy darabot.

Az asszony pedig így szólt:

— Vad erdőnek vadja, segíts az uramnak vadászni nappal és őrizd ezt a barlangot éjszaka és én annyi sült csontot adok neked, amennyire szükséged van.

— Ah! — szólt a macska hallgatózva. — Ez nagyon okos asszony; de még sem olyan okos, mint én.

A vad kutya bemászott a barlangba, az asszony ölébe tette a fejét és így szólt:

— Óh, én barátom és barátomnak a felesége, segíték az uradnak vadászni nappal és őrizem a barlangot éjszaka.

— Ah! — szólt a macska hallgatózva. — Ez nagyon ostoba kutya.

És visszament a vizes vad erdőbe, vad farkát csóválva és tovább sétált a maga vad ösvényein. De nem szólt egy szót sem senkinek.

Mikor az ember fölébredt, így szólt:

— Mit csinál itt a vad kutya?

Az asszony pedig így felelt:

— Ezentúl nem vad kutya már a neve, hanem az első jó barát, mert barátunk lesz örökkön-örökké. Vidd magaddal, ha vadászni mégy.

Másnap este nagy halom friss zöld fűvet vágott az asszony a vizes réteken és megszáritotta a tűz mellett,

úgyhogy olyan illata volt, mint a frissen kaszált szénának; azután leült a barlang szájába, lóbörből kantárt hasított és ránézett az ürü lapockára — a nagy, széles lapockacsontra — és varázsolni kezdett.

Ez volt a világon a második énekbűvölés.

Kívül a vad erdőben valamennyi vad állat csodálkozott, mi történt a vad kutyaival és végül a vad ló toppantott lábával és így szólt:

— Elmegyek, megnézem és majd elmondom, mért nem tért vissza a vad kutya. Macska, gyere velem.

— Nem, nem! — szólt a macska. — Én vagyok a macska, aki egyedül járok sétálni és nekem minden hely egyforma jó. Én bizony nem megyek.

De azért maga is követte a vad lovat, nesztelenül utána osonva és elbujt valahol, ahonnan mindent hallhatott.

Az asszony, mikor hallotta a vad ló topogását, aki meg-megbotlott hosszú sörényében, nevetett és így szólt:

— Itt a második! Vad erdőnek vadja, mit akarsz?

A vad ló így szólt:

— Óh, én ellenségem és ellenségemnek a felesége, hol a vad kutya?

Az asszony pedig nevetett, felkapta a lapocka csontot, ránézett és így szólt:

— Vad erdőnek vadja, nem a vad kutya miatt jöttél te ide, hanem ennek a jó fűnek a kedvéért.

És a vad ló topogva és hosszú sörényében meg-megbotolva, így szólt:

— Igazad van; add ide, hadd egyem meg.

Az asszony pedig így szólt:

— Vad erdőnek vadja, hajtsd elém vad fejedet és viseld, amit rád teszek, akkor ehetsz ilyen csodálatos füvet, naponta háromszor.

— Ah! — szólt a macska hallgatózva. — Ez aztán az eszes asszony; de még sem olyan eszes, mint én.

A vad ló lehajtotta a vad fejét és az asszony rávetette a bőrből hasított kantárt és a vad ló nagyot fújta az asszony lábánál és így szólt:

— Óh, én gazdám és gazdámnak a felesége, szolgátok leszek a csodálatos főért.

— Ah! — szólt a macska hallgatózva. — Ez aztán az ostoba ló.

És visszament a vizes vad erdőbe, vad farkát csóválva és tovább sétált a maga vad ösvényein. De nem szólt egy szót sem senkinek.

Mikor az ember és a kutya hazatért a vadászatról, az ember így szólt:

— Mit csinál itt a vad ló?

Az asszony pedig így felelt:

— Ezentúl nem vad ló már a neve, hanem az első szolgálta, mert hordozni fog bennünket egyik helyről a másikra örökkön-örökké. Úlj a hátára, mikor vadászni megy.

Másnap, vad fejét magasra tartva, hogy vad szarva bele ne akadjon a vad fába, elment a vad tehén a barlang elé és a macska nyomon követte és elbujt szakasztott úgy, mint máskor. És ugyanaz történt, ami máskor; és a macska ugyanazt mondta, amit máskor. És mikor a vad tehén megigérte, hogy oda adja tejét mindennap az asszonynak, cserében a csodálatos főért, a macska vissza ment a vizes vad erdőbe, vad farkát csóválva és tovább sétált a maga vad ösvényein, szakasztott úgy, mint máskor. De nem szólt senkinek sem. És mikor az ember, a ló és a kutya haza érkezett a vadászatról, s az ember megkérdezte ugyanazt, amit máskor, az asszony így felelt:

— Ezentúl nem vad tehén már a neve, hanem jó táplálékunk adója. Meleg, fehér tejet fog adni örökkön-örökké.

Ez a macska képe, aki egyedül járt sétálni a vizes, vad erdőkben. Vad farkát csóválja és jár a maga vad ösvényein. Egyéb nincs is a képen, csak egypár mérges gomba. Az alacsony ágon lévő lompos izé nem madár. Moha, amely ott termett, mert az erdők olyan vizesek voltak.

Az igazi kép alatt a kényelmes barlang képe van, amelyben az ember és az asszony lakott, mikor a kis baba megérkezett. A nyári barlangjuk volt. A barlang előtt búza nő. Az ember a lovon nyargal. Keresi a tehenet, hogy az asszony a barlangban megfejhesse. A magasba emeli a kezét, hogy intsen a kutyának, aki átúszott a folyó tulsó felére, hogy nyulacskákra vadásson.

tig, s én majd gondját viselem, amíg te az első jó baráttal és az első szolgálával vadászni jársz.

Másnap figyelt a macska, nem megy-e valamelyik vad állat a barlang felé; de nem mozdult egyik sem a vizes vad erdőben. Így hát elment a macska maga és látta, hogy az asszony megfeji a tehenet és látta a tűz világosságát a barlangban és érezte a meleg, fehér tej szagát.

És megszólalt a macska:

— Óh, én ellenségem és ellenségemnek a felesége, hova ment a vad tehén?

Az asszony pedig nevetett és így szólt:

— Vad erdőnek vadja, menj vissza szépen az erdőbe, mert én befontam már a hajamat, félretettem a bűvös lapockacsontot s nincs szükségünk többé már sem jó barátokra, sem szolgálóra barlangunkban.

A macska így szólt:

— Én nem vagyok sem jóbarát, sem szolgál. En a macska vagyok, aki egyedül járok sétálni és szeretnék bemenni barlangodba.

Az asszony pedig így szólt:

— Miért nem jöttél az első jó baráttal az első éjszaka?

A macska nagyon megharagudott és így szólt:

— Talán bizony mesélt rólam valamit a vad kutya?

Az asszony pedig nevetett és így szólt:

— Te a macska vagy, aki egyedül jársz sétálni és minden hely egyforma jó neked. Sem jó barát nem vagy, sem szolgál. Magad mondtad. Eredj és sétálj csak egyedül, mert neked minden hely egyforma jó.

És a macska úgy tett, mintha elszomorodott volna és így szólt:

— Hát én sohasem mehetek be a barlangba? Sohasem ülhetek le a meleg tűz mellé? Sohasem ihatom a meleg

fehér tejből? Te nagyon bölcs és nagyon szép vagy. Nem volna szabad kegyetlenül bánnod még egy macskával sem.

Az asszony pedig így szólt:

— Tudtam, hogy bölcs vagyok; de azt nem tudtam, hogy szép vagyok. Kössünk hát szerződést. Ha valamikor egy szóval is megdicsérlek, akkor bejöhetsz a barlangba.

— És ha két szóval dicsérsz meg? — kérdezte a macska.

— Abból nem lesz soha semmi, — szólt az asszony; — de ha két szóval megdicsérlek, akkor leülhetsz a barlangban a tűz mellé.

— És ha három szót szólsz? — kérdezte a macska.

— Abból ugyan soha sem lesz semmi, — szólt az asszony; — de ha három szóval megdicsérlek, akkor ihatol a meleg fehér tejből naponta háromszor örökkön-örökkéig.

És a macska meggörbítette a hátát és így szólt:

— Most pedig emlékezzék rá a függöny a barlang száján és a tűz a barlang hátuljában és a tejesfazék a tűz mellett, mit mondott az én ellenségem és az én ellenségemnek a felesége.

És távozott a vizes vad erdőbe, vad farkát csóválva és tovább járt a maga vad ösvényein.

Aznap este, mikor az ember és a ló és a kutya hazatért a vadászatról, az asszony nem szólt egy szót sem a szerződésről, amit a macskával kötött, mert félt, hogy nem fog nekik tetszeni.

A macska pedig messzire, nagyon messzire eltávozott és elbújt a vizes vad erdőben a maga vad ösvényein, oly hosszú időre, hogy az asszony egészen elfelejtette már. Csak a denevér — a kis lábtul-fej denevér — aki ott lógott a barlang belsejében, tudta, hogy hova bújt a macska. És a denevér minden este elrepült a macskához és elmesélte neki, mi újság.

Egy este így szólt a denevér:

— Egy kis baba van a barlangban. Új, piros, kövér, kicsi kis baba és az asszony nagyon, de nagyon szereti.

— Óh, — szólt a macska figyelmesen; — de mondd csak, mit szeret a kis baba?

— Szeret mindent, ami puha és csiklandós, — szólt a denevér. — Nagyon szeret ölelgetni mindent, ami meleg, mikor aludni készül. Szereti, ha játszanak vele. Az effélet mind nagyon szereti.

— Óh, — szólt a macska figyelmesen. — Akkor hát itt az én időm.

Másnap este végigsétált a macska a vizes vad erdőn és reggelig elbújt a barlang közelében. Reggel az ember és a kutya és a ló elment vadászni. Az asszony szorgalmasan főzött és a kis baba kiabált és folyton zavarta. Kivitte hát a barlang elé és a kezébe adott egy marék kavicst, hogy játsszék vele. De a kis baba csak tovább kiabált.

A macska pedig kinyújtotta puha talpát, megsimogatta a kis baba arcát és a kis baba elkezdett vigan gyügyögni. És a macska oda dörgölődött a kis baba kövér térdecskéjéhez és megcsiklandozta farkával a kis baba kövér állát. És a kis baba nevetett. Az asszony pedig hallotta és jókedvűen mosolygott.

Ekkor a denevér — a kis lábtul-fej denevér — aki a barlang szájában lógott, így szólt:

— Óh, én gazdám és a gazdám felesége és a gazdám fiának az anyja, a vad erdőnek egy vadja játszik gyönyörűen a kis babáddal.

— Áldásom a vad erdő vadjára, akárki is az, — szólt az asszony kiegyenesedve, — mert ma reggel nagyon sok dolgom volt és a vad erdő vadja jó szolgálatot tett.

Tulajdon ebben a percben és másodpercben, édes drágám, a száraz lóbőrfüggöny, amely farkkal lefelé a barlang

száján lógott, — brrr! — lezuhant, mert visszaemlékezett arra a szerződésre, amit az asszony a macskával kötött; és mikor az asszony odament, hogy fölemelje, — no nézd csak! — a macska bent ült kényelmesen a barlangban.

— Óh, én ellenségem és ellenségem felesége és ellenségem anyja, — szólt a macska, — én vagyok! mert egy szóval megdicsértél és én most bent ülhetek a barlangban örökkön-örökkéig. De én *mégis* csak a macska vagyok, aki egyedül járok sétálni és nekem minden hely egyforma jó.

Az asszony nagyon bosszankodott és összeszorította az ajkát és elővette a rokkáját és elkezdett fonni.

De a kis baba kiabált, mert a macska elment és az asszony nem tudta elcsitítani, mert a kis baba rugdalódzott, kapálódzott és egészen elkékölt.

— Óh, én ellenségem és ellenségem felesége és ellenségem anyja, — szólt a macska, — húzz ki egy szálat a pamutból, amelyet fonsz és kösd hozzá az orsóhoz és húzd végig a barlang fenekén s én majd olyan bűvészetet mutatok, hogy a kis babád nevetni fog olyan hangosan, ahogy most kiabál.

— Megteszem, — szólt az asszony, — mert van hozzá való eszem; de nem köszönöm meg.

Rákötötte a fonalat a kis agyagorsóra és végighúzta a barlang fenekén és a macska utána szaladt, utána kapott a talpával, bukfencezett, hátravetette a vállára, hátsó lábai közé kapta, úgy tett, mintha elveszítette volna, majd meg újra rávetette magát, míg végre a kis baba ép oly hangosan nevetett, ahogy előbb kiabált és a macska után döcögött és felverte ujjongásával az egész barlangot, amíg el nem fáradt és le nem dőlt aludni, átfonva karjával a macska nyakát.

— Most pedig, — szólt a macska, — énekelek a kis babának egy olyan nótát, amitől alszik majd egy jó órahosszat.

És elkezdett duruzsolni, halkan, erősebben, erősen, halkabban, míg a kis baba mély álomba nem merült. Az asszony pedig mosolyogva nézte őket és így szólt:

— Ez csakugyan pompás volt. Szó sincs róla, óh macska, nagyon ügyes vagy.

Tulajdon ebben a percben és másodpercben, édes drágám, a tűz füstje a barlang hátuljában sűrű felhőképpen gomolygott lefelé a mennyezetről, — puff! — mert visszaemlékezett arra a szerződésre, amit az asszony a macskával kötött; és mire eloszlott — no nézd csak! — a macska ott ült kényelmesen a tűz mellett.

— Óh, én ellenségem és ellenségem anyja, — szólt a macska, — én vagyok, mert másodszor is megdicsértél és most itt ülhetek, hátul a barlangban, a meleg tűz mellett, örökkön-örökkéig. De én azért mégis csak a macska vagyok, aki egyedül járok sétálni és nekem minden hely egyforma jó.

És az asszony rettenetesen boszankodott és lebontotta a haját és jól megrakta a tüzet és elővette az ürüváll széles lapockacsontját és varázsolni kezdett, hogy a macska dicséretére ki ne mondja a harmadik szót. Nem ének-bűvölés volt, édes drágám, hanem néma bűvölés és lassacskán oly mély csendesség támadt a barlangban, hogy egy ici-pici kis egérke kibújt egyik zugból és végigszaladt a barlang fenekén.

— Óh, én ellenségem és ellenségem felesége és ellenségem anyja, — szólt a macska, — hozzátartozik ez a kis egérke is a bűvölésedhez?

— Jaj! jaj! Dehogy, dehogy! — szólt az asszony és leejtette a lapockacsontot és felugrott a zsámolyra szemben a tűzzel és hamar befonta a haját, mert megijedt, hogy az egér fel talál szaladni rajta.

— Ah! — szólt a macska figyelve, — akkor hát nem árt meg az egér, ha megeszem?

— Nem, nem, — szólt az asszony, feltűzve a haját, — edd meg gyorsan és én örökké hálás leszek érte.

A macska egyet ugrott és megfogta a kis egeret és az asszony így szólt:

— Köszönöm százszor is. Még az első jóbarát sem elég gyors ahhoz, hogy úgy elfogja a kis egeret, mint te. Nagyon okos teremtés lehetsz.

Tulajdon ebben a percben és másodpercben, édes drágám, a tejes fazék, amely a tűzön állt, két darabra tört — ffft! — mert visszaemlékezett arra a szerződésre, amit az asszony a macskával kötött és mikor az asszony leugrott a zsámolyról — no nézd csak! — a macska felszűröcsölte a meleg fehér tejet a kettétört fazék egyik darabjából.

— Óh, én ellenségem és ellenségem felesége és ellenségem anyja, — szólt a macska, — én vagyok, mert háromszor is megdicsértél és most már ihatom a meleg fehér tejből naponta háromszor örökkön-örökkéig. De én azért még mindig csak a macska vagyok, aki egyedül járok sétálni és nekem minden hely egyforma jó.

Az asszony pedig nevetett és odatett a macska elé egy csésze fehér tejet és így szólt:

— Óh, macska, te olyan ügyes vagy, akárcsak egy ember; de ne felejtse el, hogy szerződésedet nem az emberrel kötötted és nem a kutyával és én nem tudom, mit csinálnak majd ezek, ha hazatérnek.

— Bánom is én! — szólt a macska. — Ha megvan a helyem a barlangban a tűz mellett és meleg fehér tejem naponta háromszor, bizony nem törődöm vele, akármit csinál az ember és a kutya.

Este pedig, mikor az ember és a kutya hazatért a barlangba, az asszony elmondta nekik a szerződés történetét, mialatt a macska a tűz mellett ült és mosolygott.

És az ember így szólt:

— Helyes, csakhogy velem nem kötött ám a macska szerződést, sem az utánam következő igazi emberekkel.

Azután levetette a két bőrcsizmáját és felkapta kis kőbaltáját (ez összesen három) és fogott egy darab fát és egy baltát (ez mindösszesen öt) és mindent kirakott szépen egy sorba egymás mellé és így szólt:

— Most pedig majd megkötjük a mi szerződésünket. Ha nem fogsz egeret, mikor a barlangban vagy, örökkön-örökkéig, akkor hozzád vágom ezt az öt dolgot, valahányszor meglátlak és így fog bánni veled minden utánam következő igazi ember.

— Oh, — szólt az asszony figyelmesen, — ez nagyon okos macska; de mégsem olyan okos, mint az ember.

A macska pedig megszámolta az öt dolgot (és nagyon bütykösnek látszott valamennyi) és így szólt:

— Egeret fogok majd, mikor a barlangban leszek, örökkön-örökkéig; de én azért *mégis* csak a macska vagyok, aki egyedül járok sétálni és én nekem minden hely egyforma jó.

— Bizony nem, mikor én itt vagyok, — szólt az ember. — Ha ezt az utólját nem mondtad volna, félreraktam volna ezt a cók-mókot örökkön-örökre; de most már hozzád fogom vágni mind a két csizmámat és a kis kőbaltámat, (ez összesen három), valahányszor találkozom veled. És így bánik majd veled minden utánam következő igazi ember!

És ekkor megszólalt a kutya:

— Várj egy pillanatig. Nem kötött ám szerződést *velem* sem, sem az utánam következő valamennyi igazi kutyával.

És fogait vicsorgatva, így folytatta:

— Ha nem becézgeted a kis babát, amikor én itt vagyok a barlangban, örökkön-örökkéig, akkor addig kergetlek majd, amíg meg nem foglak és ha megfoglak, akkor megharaplak. És így fog bánni veled minden utánam következő igazi kutya.

— Ah, — szólt az asszony figyelmesen, — ez nagyon okos macska; de mégsem olyan okos, mint a kutya.

A macska pedig megszámlálta a kutya fogait (és ezek nagyon hegyesek voltak ám) és aztán így szólt:

— Becézgetni fogom a kis babát, mikor itt leszek a barlangban, addig, amíg nagyon erősen meg nem húzza a farkamat, örökkön-örökkéig. De én azért mégis csak a macska vagyok, aki egyedül járok sétálni és énnekem minden hely egyforma jó.

— Bizony nem, mikor én itt vagyok, — szólt a kutya. — Ha ezt az utoljárt nem mondtad volna, akkor befogtam volna a számat örökkön-örökkéig; de most már felkergetlek egy fára, valahányszor találkozom veled. És így tesz majd minden utánam következő igazi kutya.

Es ekkor az ember a két csizmáját és a kis kőbaltáját (ez összesen három) a macskához vágta és a macska kiszaladt a barlangból és a kutya felkergette egy fára. És e naptól fogva mind e mai napig, édes drágám, öt közül három igazi ember mindig hozzávág valamit a macskához, valahányszor találkozik vele és minden igazi kutya felkergeti a fára.

De a macska is megtartja a szerződését. Megfogja az egeret és becézgeti a kis babát, mikor a házban van, tulajdon addig a pillanatig, amíg a kis baba nagyon erősen meg nem húzza a farkát. De ha ezt megtette és hébe-korba és amikor felkél a hold és megérkezik az éjszaka, akkor megint az a macska, aki egyedül jár sétálni és egyforma jó neki minden hely.

Es ilyenkor kimegy a vizes vad erdőbe vagy a vizes vad fákra vagy a vizes vad háztetőkre, vad farkát csóválva, és sétál a maga vad ösvényein.

A RÁK, AKI A TENGERREL JÁTSZOTT.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

HAJDANÁBAN-DANÁBAN, valamikor réges-régen, édes drágám, egyszer csak az történt, hogy mindennek kezdete támadt ; és ez akkor történt, mikor a legöregebb varázsló mindennel elkészült. Elkészült először is a földdel, azután elkészült a tengerrel és legutoljára megengedte mindmegannyi állatnak, hogy előbújhatnak és játszadoxhatnak.

És az állatok így szóltak :

— Óh, te legöregebb varázsló, mit játszunk ?

És a varázsló így szólt :

— Majd én megmutatom.

És fogta az elefántot, valahány elefánt csak volt — és így szólt :

— Te játszál elefántot !

És valahány elefánt csak volt, játszani kezdett.

Azután fogta a hódat — valahány hó csak volt — és így szólt :

— Te játszál hódat !

És valahány hó csak volt, játszani kezdett.

Aztán fogta a tehenet — valahány tehén csak volt — és így szólt :

— Te játszál tehenet !

És valahány tehén csak volt, játszani kezdett.

Aztán fogta a teknősbékát — valahány teknősbéka csak volt — és így szólt :

— Te játszál teknősbékát !

És valahány teknősbéka csak volt, játszani kezdett.

Fogta sorban valamennyi állatot, madarat és halat és megmondta valamennyinek, mit játszanak.

De este felé, mikor ember, állat nyughatatlan és fáradt lett már, megjelent az ember — (a saját kicsi leánygyerekével?) — úgy bizony, a saját drága kicsi leánygyerekével, aki a vállán lovagolt és így szólt:

— Micsoda játék ez, te legöregebb varázsló?

És a legöregebb varázsló így szólt:

— Ohó, Ádám fia, ez a tulajdonképpeni kezdetnek a játéka; de te nagyon bölcs vagy erre a játékra.

És az ember meghajolt és így szólt:

— Úgy bizony, én nagyon bölcs vagyok erre a játékra; de tedd meg azt, hogy mindmegannyi állat engedelmeskedjék énnekem.

Mialatt pedig ezek ketten beszélgettek, Pau Amma, a rák, aki épen soron lett volna a játékban, félresurrant, belepottyant a tengerbe és így szólt:

— Én bizony egyedül akarok játszani a mély vizekben és sohasem fogok engedelmeskedni ennek az Ádám fiának.

Senki se látta őt, mikor félresurrant, csak a kicsi leánygyerek, aki az ember vállán lovagolt. És a játék tovább folyt, amíg valamennyi állat meg nem kapta a maga parancsát. És a legöregebb varázsló letörölte kezéről a finom port és körülsétált a világon, hogy lássa, miképp játszanak az állatok.

Elballagott észak felé, édes drágám, és látta, hogy valahány elefánt csak volt, agyarával és lábával taposta a szép, tiszta, új földet, amely nekik volt szánva.

— *Kun*? — szólt, valahány elefánt csak volt, s ezzel azt értették: — Jól van?

— *Payah Kun*, — szólt a legöregebb varázsló és ez annyit jelent: — Nagyon jól van.

És ráfújt a nagy sziklákra és földdarabokra, amiket valahány elefánt csak volt, feltúrt és feltaposott és ezekből

lett a nagy Himalája hegység és meg is nézheted mingyárt a térképeden.

Elballagott kelet felé és látta, hogy valahány tehén csak volt, ott legelt a mezőn, amely nekik volt szánva és a nyelvükkel körül nyaltak egy egész erdőt és lenyelték és utána leheveredtek, hogy kérődzzenek.

— *Kun?* — szólt, valahány tehén csak volt.

— *Payah Kun,* — szólt a legöregebb varázsló; és ráfűjt a mezőre, amelyet csupaszra legeltek és a mezőre, ahol heverték és az egyikből lett a nagy indiai sivatag és a másikkól a Szahara sivatag és meg is nézheted mingyárt a térképeden.

Aztán elballagott nyugat felé és látta, hogy valahány hód csak volt, hódoltést készített a széles folyamok torolatában, amelyek nekik voltak szánva.

— *Kun?* — szólt, valahány hód csak volt.

— *Payah Kun,* — szólt a legöregebb varázsló; és ráfűjt a kidőlt fákra és a csendes vizekre és ezekből lett a floridai mocsaras síkság és meg is nézheted mingyárt a térképeden.

Azután elballagott délfelé és látta, hogy valahány teknősbéka csak volt, ott vájkált a homokban, amely nekik volt szánva, és a homok és a sziklák, a levegőn keresztül görgöve, jó távol belezuhantak a tengerbe.

— *Kun?* — szólt, valahány teknősbéka csak volt.

— *Payah Kun,* — szólt a legöregebb varázsló; és ráfűjt a homokra és a sziklákra, ahol belezuhantak a tengerbe és ezekből lett Borneo, Celebes, Sumatra, Jáva és a maláji szigettenger többi gyönyörű szép szigete és meg is nézheted mingyárt a térképeden.

Egyszer aztán találkozott a legöregebb varázsló a Pé-rak folyó partján az emberrel és így szólt:

— Hó! Ádám fia, engedelmeskedik neked minden állat?

— Igen, — szólt az ember.

— Engedelmeskedik neked az egész föld?

— Igen, — szólt az ember.

— Engedelmeskedik neked az egész tenger?

— Nem, — szólt az ember. — Minden nap egyszer és minden éjjel egyszer felszalad a tenger a Péрак folyóba és kikergeti az édes vizet az erdőkbe, úgyhogy a házam nedves lesz; minden nap egyszer és minden éjjel egyszer vissza szalad a folyóból és magával húzza az egész vizet, úgyhogy nem marad semmi más, csak iszap és a kanoém (fahéj csónak) felfordul. Ez az a játék, amit ráparancsoltál a tengerre?

— Nem, — szólt a legöregebb varázsló. — Ez új és gonosz egy játék.

— Nézd csak! — szólt az ember és mialatt beszélt, a nagy tenger belenyomult a Péрак folyó torkolatába és visszakergette a folyót, amíg el nem árasztotta sok-sok mérföldnyire a sötét rengetegeket és el nem árasztotta az ember házát is.

— Ez nincs rendjén. Oldd el a kanoédát és majd megkeressük, ki játszik a tengerrel, — szólt a legöregebb varázsló. Beléptek a kanoéba; a kis leánygyerek velök ment; és az ember fogta *kris*-ét — egy görbe, hajlékony tört, amelynek pengéje olyan volt, mint a láng — és megindultak kifelé a Péрак folyón. A tenger pedig elkezdett visszafelé szaladni és a kanoé, anélkül, hogy eveztek volna, keresztül siklott a Péрак folyó torkolatán, elsuhant Selangor mellett, elsuhant Malacca mellett, elsuhant Singapór mellett, siklott tovább, tovább, egészen a Bintang szigetig, mintha kötélén húzták volna.

A legöregebb varázsló pedig felállt és így kiáltott:

— Hó! Állatok, madarak és halak, akiket minden kezdet kezdetén a kezembe vettelek és megtanítottalak arra

a játékra, amit játszanotok kell, melyitek az, aki a tengerrel játszik?

És ekkor valamennyi állat, madár és hal egyszerre így szólt:

— Legöregebb varázsló, mi azt játszuk, amire tanítottál bennünket — mi meg a gyermekeink gyermekei. De egyikünk sem játszik a tengerrel.

És ekkor fölemelkedett a hold, a nagy teli hold, a vizek fölé és a legöregebb varázsló rákiáltott arra a púpos, öreg emberre, aki a holdban ül és horogzsineget fon, amelylyel egy szép napon meg akarja fogni a világot:

— Hó! Te holdbéli halász, te játszol a tengerrel?

— Nem, — szólt a halász, — én zsineget fonok, amelylyel egy szép napon megfogom majd a világot; de én nem játszom a tengerrel.

És fonta, fonta tovább a zsinegjét.

No már most van ám a holdban egy patkány is, aki mindig szétrágja az öreg halász zsinegjét, nyomban, amint elkészül és a legöregebb varázsló rákiáltott:

— Hó! Te holdbéli patkány, te játszol a tengerrel?

És a patkány így szólt:

— Alig győzöm szétrágni a zsineget, amelyet ez az öreg halász fon. Én bizony nem játszom a tengerrel.

És rágta-rágta tovább a zsineget.

És ekkor a kicsiny leánygyerek felemelte kicsi puha, barna karját, amelyen szépséges, fehér kagyló karperecek voltak, és így szólt:

— Óh legöregebb varázsló, mikor az atyám beszélgetett veled, minden kezdetnek a kezdetén, és én a hátán ültem, mialatt az állatok tanulták a maguk játékait, az egyik állat illetlenül beleszaladt a tengerbe, mielőtt te megtanítottad volna a játékára.

És a legöregebb varázsló így szólt:

— Milyen okos az a kis leánygyerek, aki figyel és hallgat! Milyen volt az az állat?

És a kicsi leánygyerek így szólt:

— Kerek volt és lapos volt; és a szemei karókon ültek; és oldalvást járt, így ni! és a háta erős páncéllal volt fődve.

És a legöregebb varázsló így szólt:

— Milyen okos az a kis gyerek, aki igazat beszél! Most már tudom, hogy hová ment Pau Amma. Add csak ide az evezőt!

Fogta az evezőt; de nem kellett eveznie, mert a víz áramlott tovább szakadatlanul, tova valamennyi sziget mellett, míg végre elértek arra a helyre, amelyet Pusat Taseknek — a tenger szívének — hívnak, ahol a nagy barlangüreg van, mely bevezet a világ szívébe, és ebben a nagy barlangüregben nő a Pauh Yanggi, az a csodafa, amelyen a bűvös iker-dió terem. Itt belemártotta a legöregebb varázsló vállig a karját a mély, meleg vízbe és a csodafa gyökerei alatt megérintette Pau Ammának, a ráknak, a széles hátát. És Pau Amma lemerült az érintésre és az egész tenger megdagadt. Mint a mosdó vize, ha beledugod a kezéd.

— Ah! — szólt a legöregebb varázsló. — Most már tudom, ki játszott a tengerrel. — És felkiáltott: — Mit művelsz, Pau Amma?

És Pau Amma a mélységből így felelt vissza:

— Minden nap egyszer és minden éjjel egyszer kibújok, hogy ennivalót keressek. Mindennap egyszer és minden éjjel egyszer visszatérek. Hagyj békében!

A legöregebb varázsló pedig így szólt:

— Ide figyelj, Pau Amma. Ha kibújsz a barlangodból, a tenger vize beözönlik le mélyen a Pusat Tasekbe és valamennyi sziget minden partja csupaszon marad, és a kis

halacskák meghalnak, és Raja Moyang Kabannak, az elefántok királyának, a lábai tele lesznek iszappal. Ha pedig visszatérsz és a Pusat Tasekben ülsz, a tenger vize megdagad, és a szigetek félig elsüllyednek, és az ember házat elárasztják a habok, és Raja Abdullahnak, a krokodílusok királyának, a toroka tele lesz sós vízzel.

Pau Amma pedig, lent a mélységben, nevetett és így szólt:

— Nem is tudtam, hogy ennyire fontos személy voltam. Ezentúl majd kétszer kimegyek napjában, hogy a víz ne nyugodjék soha.

És a legöregebb varázsló így szólt:

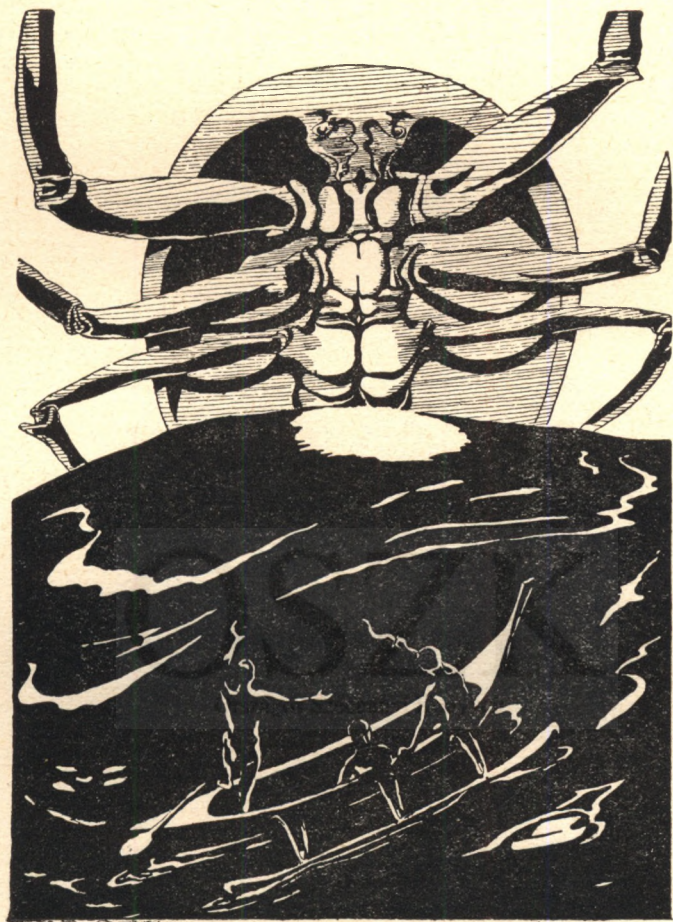
— Nem kényszeríthetlek, Pau Amma, hogy úgy játszál, ahogy tulajdonképpen játszani kellene, mivel minden kezdet kezdetén megszóktél előlem; de ha nem félsz, gyere föl, beszéljünk egy kicsit.

— Nem félek, — szólt Pau Amma, és fölemelkedett, föl a tenger színére, a holdfényben. Nem volt a világon senkisé is akkora, mint Pau Amma, — mert ő volt valamennyi ráknak a királya. Nem közönséges rák volt, hanem a rákok királya. Nagy héjpáncélának az egyik oldala Saravak partját érintette; a másik Pahangig ért; és Pau Amma magasabb volt, mint három tűzhányónak a füstje! Mikor a csodafa ágain keresztül felemelkedett, leszakított egy nagy ikergyümölcsöt — egy szem bűvös, kettős magú diót, amitől az ember megfiatalodik — és a kicsi leánygyerek meglátta, amint a kanoé mellett fel-alá libgett és elkapta és elkezdte kicsipegetni puha szemeit kis, arany ollójával.

— Rajta, — szólt a varázsló, — csinálj valami varázslatot, Pau Amma; hadd lássuk, csakugyan olyan fontos személy vagy-e?

Pau Amma forgatta a szemét és hadonászott a lábai-

Ez Pau Amma képe, a ráké, aki oly magasra kiemelkedik a tengerből, mint három tűzhányó füstje. A három tűzhányót nem rajzoltam le, mert elég dolgom volt Pau Amma képével is. Pau Amma éppen varázslatot akar csinálni; de a szegény csupán egy ostoba, vén rákkirály és nem tud semmit. Látod, hogy csak lábai vannak és karmai és üres héja. A kanoé az a kanoé, amelyben az ember és a lánygyerek és a legöregebb varázsló a Pérak folyóból kievezett. A tenger egészen fekete és fel-alá táncol, mert Pau Amma éppen kiemelkedőben van a Pusat-Tasekból. Pusat-Tasek a víz alatt van, azért nem rajzoltam le. Az ember görbe kriskését Pau Ammára emeli. A kis lánygyerek csendesesen ül a kanoéban. Tudja, hogy nincs mitől félnie, mikor édes apjával van. A legöregebb varázsló ott áll a kanoé egyik végén s éppen belekezd a varázslatba. Bűvös trónusát a parton hagyta és a ruháját levetette, hogy át ne nedvesedjék, és a bűvös felhőjét szintén a parton hagyta, hogy a csónak fel ne billenjen. Az a valami, ami az igazi kanoé mellett olyan, mint egy második kanoé, a hajóvéd. Egy fadarab, karókkal a kanoéhoz fűzve, s a felfordulástól védi a kanoét. A kanoé egyetlen egy darab fából készült, s az egyik végén ott az evezője.

val; de mást nem tudott, csak a tengert megzavarni, mert bárha a rákok királya, mégis csak rák volt, és a legöregebb varázsló nevetett.

— No lám, hát még sem vagy olyan nagyon fontos személy, akármit is csinálsz, Pau Amma, — szólt. — Most megpróbálom majd én!

És varázslatot csinált a balkezeivel, de csupán a bal keze kis ujjával — és ime! édes drágám, — Pau Amma kemény, kékes-zöldes-fekete héja úgy levált róla, mintha kókuszdió héja lett volna, és Pau Amma ott maradt lágyan, mint azok a kis rákok, akiket néha napján a parton találsz, édes drágám.

— Csakugyan, nagyon fontos személy vagy, — szólt a varázsló. — Kérem meg az embert, hogy vagdaljon össze a *kris*-ével? Ide hivassam Raja Moyang Kabant, az elefántok királyát, hogy döfjön keresztül az agyarával? Vagy idehivassam Raja Abdullaht, a krokodilusok királyát, hogy szétharapjon?

És Pau Amma így szólt:

— Szégyenlem magam! Add vissza a kemény héjamat, hadd menjek vissza a Pusat Tasekbe, és nem mozdulok ki onnan csak minden nap egyszer és minden éjjel egyszer, hogy táplálékot keressek.

És a legöregebb varázsló így szólt:

— Nem úgy, Pau Amma! A héjadat *nem* adom vissza, mert még nagyobb lennél, még kevélyebb és még erősebb, talán elfelejtenéd az ígéretedet és megint csak játszanál a tengerrel.

Pau Amma pedig így szólt:

— Mit csináljak? Akkora vagyok, hogy csak a Pusat Tasekben bújhatom el, és ha ilyen lágyan, aminő most vagyok, akárhova megyek máshová, a cápák felfalnak. Ha pedig visszamegyek a Pusat Tasekba, ilyen lágyan, amilyen

most vagyok, bár ott nem volna mitől tartanom, soha többé elő nem bújhatom ennivalóért és így meg fogok halni.

Azután hadonászott a lábaival és jajveszékelt.

— Ide hallgass, Pau Amma, — szólta a legöregebb varázsló. — Nem játszhatom veled azt a játékot, amely neked volt szánva, mert minden kezdet kezdetén megszöktél előlem; de ha tetszik, megtehetem azt, hogy a tengerben mindenütt minden kő és minden lyuk és minden kis cserje biztos Pusát Tasekké váljon a te számodra és gyermekeid számára, örökkön örökkéig.

Pau Amma pedig így szólta:

— Ez jó lesz; de én még nem választok. Nézd csak! itt az ember, aki veled beszélgetett minden kezdet kezdetén. Ha figyelmedet el nem terelte volna rólam, nem untam volna bele a várakozásba és nem szaladtam volna el. És mindez soha sem következett volna be. Mit tesz vajjon ő az érdekekben?

És az ember így szólta:

— Ha tetszik, varázslatot csinállok, úgyhogy a mély tenger és a szárazföld egyaránt otthonod lesz neked és gyermekeidnek, — és te egyformán elbujhatsz majd a szárazon és a vízen.

És Pau Amma így szólta:

— Még nem választok. Nézd csak! itt az a kicsi lányka is, aki látott, mikor minden kezdet kezdetén elszaladtam. Ha akkor szólta volna, a legöregebb varázsló vissza hítt volna, és mindez soha sem következett volna be. Mit tesz vajjon ő az érdekekben?

És a kicsi lányka így szólta:

— Ez a dió, amit most eszem, nagyon jó. Ha tetszik, varázslatot csinállok, és neked adom ezt a nagyon éles, erős ollót, úgyhogy te is, meg a gyermekeid is egész nap ilyen kókuszdiót ehettek, ha kibújtok a tengerből a száraz földre,

vagy pedig áshatsz magadnak egy Pusat-Tasekot az ollóddal, ha nem találsz a közelben követ vagy lyukat. Ha pedig a föld nagyon kemény, akkor az ollód segítségével felzaladhatsz egy fára is.

És Pau Amma így szólt:

— Még nem választok, mert amilyen lágy most vagyok, mind ennek az ajándéknak a hasznát nem vehetném. Add vissza a héjpáncélot, óh legöregebb varázsló, akkor játszom majd a te játékosodat.

És a legöregebb varázsló így szólt:

— Visszaadom, Pau Amma, évente tizenegy hónapra. De minden év tizenkettedik hónapjában újra lágyúljon meg, hogy emlékeztessen téged és valamennyi gyermekedet arra, hogy én varázslatot tudok űzni, és azért, hogy alázatos maradj, Pau Amma, mert tudom, hogy ha szaladgálsz a vízben éppen úgy, mint a szárazon, akkor nagyon vakmerő lennél; és ha felmászsz a fára és diót törhetsz és lyukat áshatsz az ollóddal, akkor nagyon falánk lennél, Pau Amma.

Pau Amma pedig gondolkozott egy kicsit és azután így szólt:

— Választottam. Elfogadok minden ajándékot.

A legöregebb varázsló pedig varázsolni kezdett a jobb kezével, jobb kezének mind az öt újjával, és nézd csak édes drágám, Pau Amma egyre kisebb és kisebb lett, amíg utoljára már csak egy kis, zöld rák úszott a vízben a kanoe mellett és vékonyka hangon így kiáltott:

— Add ide az ollómat!

És a kicsi leánygyerek megfogta a rákot kis barna kezével és letette a kanoe fenekébe és átadta neki az ollóját. És a rák elkezdte lóbálni kicsi karjai közt, kinyitotta és becsukta és csattogtatta és szólt:

— Tudok diót enni. Tudok diót törni. Tudok lyukat ásni. Tudok fára mászni. Tudok lélekzeni a szárazon, és

tudok biztos Pusat-Tasekot találni minden kő alatt. Nem is tudtam, hogy ilyen fontos személy vagyok. *Kun?* (Jól van?).

— *Payah Kun*, — szólt a legöregebb varázsló és nevetett és ráadta áldását. És a kis Pau Amma a kanoé oldalán keresztül belebukdácsolt a vízbe, és oly kicsinyke volt, hogy bátran elbújhatott volna a földön egy száraz levél árnyékában vagy a tenger fenekén egy üres kagylóban.

— Jól elintéztem? — kérdezte a legöregebb varázsló.

— Nagyon jól, — szólt az ember. — De most vissza kell térnünk a Pérak folyóba, és odavezetni fárasztó munka volna. Ha vártunk volna, amíg Pau Amma kibújik a Pusat-Tasekból és megint visszatér oda, a víz a maga erejével elvitt volna bennünket.

— Lusta vagy, — szólt a legöregebb varázsló. — Lusták lesznek gyermekeid is. A leglustább teremtmények lesznek a világon. Malájoknak fogják őket hívni, — vagyis lusta népségnek.

És a hold felé emelte az ujját és így szólt:

— Óh, halász, ez az ember itt lusta arra, hogy haza evezzen. Vontasd haza a kanoéját a zsinegeddel.

— Nem úgy, — szólt az ember. — Ha már az a sorsom, hogy egész életemben lusta legyek, akkor hadd dolgozzék helyettem a tenger naponta kétszer, mindörökké. Akkor nem lesz szükség az evezésre.

És a legöregebb varázsló nevetett és így szólt:

— *Payah Kun!* (Nagyon jól van).

És a holdbéli patkány félbehagyta a zsineg rágását, és a halász leeresztette a zsinegét, amíg leért a tengerig, és az egész mély tengert elkezdte húzni, el a Bintang sziget mellett, Singapor mellett, Malacca mellett, Selangor mellett, amíg a kanoé újra ott nem forgott a Pérak folyó torkolatában.

— *Kun?* — kérdezte a holdbéli halász.

— *Payah Kun*, — szólt a legöregebb varázsló. — Legyen

rá gondod, hogy minden nap kétszer és minden éjjel kétszer húzd így a tengert örökkön-örökkéig, hogy a maláji halászoknak ne kellessen evezniök. De vigyázz, hogy nagyon erősen ne húzd, mert különben veled is varázslatot űzők, úgy mint Pau Ammával.

Azután valamennyien fölfelé haladtak a Pérak folyón és valamennyien aludni mentek, édes drágám.

Most pedig hallgass és ide figyelj!

Ettől a naptól fogva mind e mai napig a hold mindig hol felhúzta a tengert, hol leeresztette, s ez az ár és az apály. Néha nagyon erősen megrántja a zsinetet a holdbéli halász, és ilyenkor sebes az ár, és néha nagyon csendesen húzza a zsinetet, és ilyenkor sebes az apály, de csaknem mindig nagyon gondosan pánik a zsineggel, mert fél a legöregebb varázslótól.

És Pau Amma?

Láthatod, valahányszor lemégy a partra, hogyan csinál Paul Amma valamennyi kis babája apró Pusat-Tasekot magának minden kő alatt és minden kis cserjecsomó alatt a fővenyben; láthatod, hogy csattogtatják kis ollójukat; és a világon sok helyütt csakugyan a száraz földön élnek és felmásznak a pálmafákra és feltörik a kókuszdiót, szóról-szóra úgy, ahogy a kis leánygyerek megígérte. De egyszer egy évben valamennyi Pau Amma lerázza a kemény páncélját és megpuhul — hogy essükbe jusson, mire képes a legöregebb varázsló. És csunya dolog Pau Amma kicsinyeit kergetni vagy megölni, csak azért, mert az öreg Pau Amma valamikor nagyon régen olyan ostoba és durva volt.

Úgy bizony! És Pau Amma kicsinyei bizony azt sem szeretik, ha kihúzzák és beföttes üvegekben haza viszik őket. Ilyenkor meg is csípnek az ollójukkal; és ezt bizony meg is érdemled!

A VÉN KÉNGURU EMBER.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

NEM mindig volt olyan a känguru, amilyenek most látjuk. Egészen más állat volt: négy kurta lába volt. Szürke volt és gyapjas volt, és mód nélkül kevélykedett. Táncra kerekedett egy lekaszált réten, Ausztrália kellő közepében, és azután meglátogatta a kis istent, Nqát.

Hat órakor látogatta meg, a reggeli előtt, és így szólt: Változtass át engem, hogy másforma legyek, mint valamennyi többi állat, ma délután öt órára.

Nqa felugrott ültéből a homokból és így kiáltott:
— Hordd el magad!

A känguru szürke volt és gyapjas volt és mód nélkül kevélykedett. Táncra kerekedett egy szírtfokon, Ausztrália kellő közepén, és meglátogatta a középső istent, Nquinget.

Nyolc órakor látogatta meg, a reggeli után, és így szólt:

— Változtass át engem, hogy másforma legyek, mint valamennyi többi állat, és változtass át úgy, hogy bámulatosan népszerű legyek, ma délután öt órára.

Nquing felugrott lyukából a Spinifex hegy gerincén, és így kiáltott:

— Hordd el magad!

A känguru szürke volt és gyapjas volt és mód nélkül kevélykedett. Táncra kerekedett egy fövenytorlaton, Ausztrália kellő közepében, és meglátogatta a kövér istent, Nqongot.

Tíz órakor látogatta meg az ebéd előtt, és így szólt:

— Változtass át engem, hogy másforma legyek, mint

valamennyi többi állat; változtass át úgy, hogy népszerű legyenek, és hogy bámulatosan fussanak utánam, ma délután öt órára.

Felugrott Nqong a fürdőből a sóveremből és így kiáltott:
— Jól van, átváltoztatlak!

Nqong rákiáltott Dingóra — a sárga kutyára — aki mindig éhes és poros a napfényben, és megmutatta neki a kénygurut.

Nqong így szólt:

— Dingo! Ébredj, Dingo! Látod azt a finom urat, aki a szemétdombon táncol? Népszerű akar lenni, hogy mindenki szaladjon utána. Dingo, teljesítsd kívánságát!

Felugrott Dingo — Dingo, a sárga kutya — és így szólt:

— Micsoda? Ez a félig nyúl, félig macska?

Szaladni kezdett Dingo — Dingo, a sárga kutya, — aki mindig éhes, és fogait vicsorgatva szaladt a kényguru után.

És szaladni kezdett a kevély kényguru is négy apró lábán, mint valami tengeri nyúl.

Látod, édes drágám, így végződik a mesém első része.

* * *

Szaladt a kényguru a sivatagon át; szaladt a hegyeken át; szaladt a sóvermeken át; szaladt a nádasokon át; szaladt a kék mézgaerdőkön át; szaladt a Spinifexen át; szaladt, amíg a mellső lábai meg nem fájdultak.

Kénytelen volt vele!

Szaladt Dingo is — Dingo, a sárga kutya, aki mindig éhes, fogait vicsorgatva, mint a patkányfogó, nem jött soha közelebb, nem maradt soha hátrább, szaladt a kényguru után.

Kénytelen volt vele!

Szaladt még mindig a kényguru, — a vén kényguru em-

ber. Szaladt a szerszámfaerdőn át; szaladt az eperfaerdőn át; szaladt a hosszú füves mezőn át; szaladt a baktérítőn és a ráktérítőn át; szaladt, amíg a hátsó lábai meg nem fájdultak.

Kénytelen volt vele!

Szaladt még mindig Dingo is — Dingo, a sárga kutya, — aki mindegyre éhesebb lett, vicsorogva, mint valami járom, és nem jött soha közelebb és nem maradt soha hátrább, és így elértek végre a Wollgong folyóhoz.

A folyón pedig nem volt híd sehol, és nem volt naszád sem sehol, és a känguru nem tudta, hogy jusson át a folyón. Felállt hát a hátsó lábaira és ugrott.

Kénytelen volt vele!

És ugrándozva szökdelt tovább a bokrok között és ugrándozva szökdelt keresztül a sivatagokon Ausztrália kellő közepén. Ugy ugrált, mint a känguru.

Először egy rőfnyire ugrott; azután három rőfnyire ugrott; azután öt rőfnyire ugrott; a lába egyre erősebb lett; a lába egyre hosszabb lett. Nem ért rá sem pihenni, sem enni, pedig nagy szüksége lett volna mind a kettőre.

Szaladt még mindig Dingo — Dingo, a sárga kutya, — rettentően megrettenve, rettentően éhesen és ámulva-bámulva, mi a csoda történt, hogy a vén känguru ember ugrándozik.

Mert úgy ugrándozott, mint valami szöcske, mint a borsószem a fazékban, vagy mint az új gummilabda a gyerekszoba padlóján.

Kénytelen volt vele!

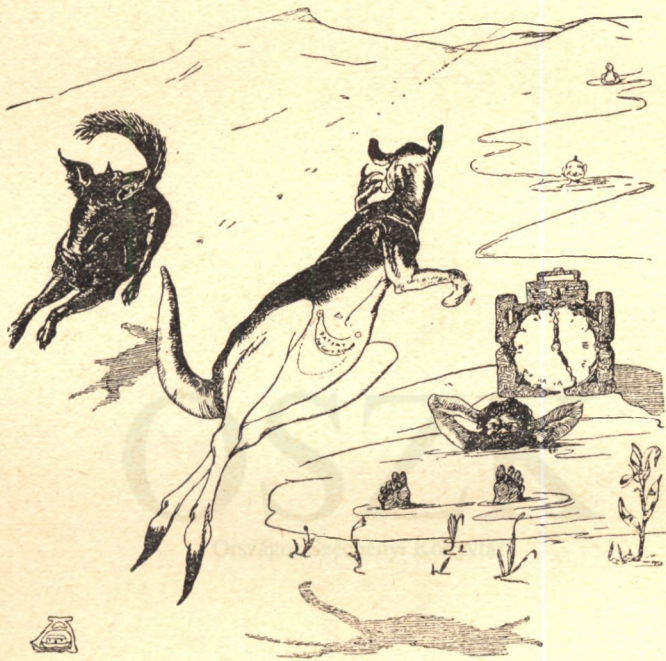
Felkapta a mellső lábait és a hátsó lábain ugrált; kinyújtotta hátul a farkát, mintha egyensúlyozó rúd lett volna; és így ugrándozott keresztül a Darling hegyen.

Kénytelen volt vele!

Szaladt még mindig — Dingo, a sárga kutya, — egyre,

Ezen a képen ott van a vén känguru ember, délután öt órakor, mikor éppen csodaszép hátsó lábait megkapta, amelyeket a vastag Nqong isten ígért neki. Láthatod, hogy öt óra van, mert a vastag Nqong isten kedvenc házi órája ötöt mutat. Ott van Nqong is, amint fürdőjéből kidugja a lábát. A vén känguru ember goromba Dingóval, a sárga kutyával. Dingo, a sárga kutya, meg akarta fogni a kängurut és keresztül hajszolta egész Ausztrálián, követheted a känguru új, nagy lábainak a nyomát visszafelé jó messzire a csupasz dombokon. Dingo, a sárga kutya, feketére van rajzolva, mert ezt a képet sem volt szabad színesre festenem, úgy ahogy kellett volna, s azonkívül Dingo, a sárga kutya, rettentően fekete is lett az örült vágatástól a csatakos, szenes talajon.

Azoknak a virágoknak, amelyek Nqong fürdőkádja körül nőnek, a nevét nem tudom. A két kicsi lebernyes izé kint a sivatagban a két másik isten, akiket a vén känguru ember reggel meglátogatott. A betűs holmi: a vén känguru ember erszénye. Mert erszényének is kellett lennie, éppen úgy, mint lábainak.

mindegyre éhesebben, rettentően megrettenve és ámulva-bámulva, mi a csoda történt, hogy a vén känguru ember ugrándozik.

És ekkor kibújt Nqong a fürdőjéből, a sóveremből, és így szólt:

— Öt óra van!

Leült Dingo, — Dingo, a szegény kutya, — aki mindig éhes, mindig poros a napfényben, kilógatta a nyelvét és vonított.

Leült a känguru — a vén känguru ember — kinyújtotta hátul a farkát, mintha fejőszerű lett volna, és így szólt:

— Hála istennek, csakhogy vége van!

Nqong pedig, aki mindig finom úr, így szólt:

— Mért nem hálálkodol Dingónak, a sárga kutyának? Mért nem köszönöd meg neki, amit érted tett?

A känguru pedig — a fáradt vén känguru — így szólt:

— Kikergetett gyermekkorom otthonából; kikergetett rendes életmódomból; úgy megváltoztatta régi alakomat, hogy soha többé nem kapom vissza; és kutyaságosan bánt a lábaimmal.

Nqong pedig így szólt:

— Lehet, hogy tévedek; de nem arra kértél engem, hogy változtassalak meg úgy, hogy másforma légy, mint valamennyi többi állat, úgy, hogy szaladjanak utánad? És most éppen öt óra van.

— Igaz, — szólt a känguru. — Bár ne tettem volna.

Azt gondoltam, hogy varázsszerekkel és bűvöléssel fogsz átváltoztatni. Csakhogy ez csúnya tréfa volt.

— Tréfa! — szólt Nqong, aki bent ült már fürdőjében a kék mézga folyóban. — Mondd csak ezt még egyszer, rögtön füttyentek Dingónak, hogy kergessen, amíg a hátsó lábaid el nem kopnak.

— Nem, nem, — szólt a känguru. — Bocsánatot kell kérnem. A láb láb, akármilyen; és nem kell megváltoztatnod a lábaimat, ami engem illet. Csak azt akartam mondani Nagyságodnak, hogy reggel óta nem ettem egy falatot sem és hogy igazán nagyon üres a gyomrom.

— Igaz, — szólt Dingo — Dingo, a sárga kutya — én magam is éppenséggel úgy vagyok. Megváltoztattam, hogy másforma lett, mint valamennyi többi állat; de mit kapok vajjon a teámhoz?

Nqong pedig így szólt a fürdőjéből, a sóveremből:

— Jertek és kérdezzetek meg holnap, mert most mosakodni fogok.

Így hát ott maradtak Ausztrália kellő közepében, a vén känguru ember és Dingo, a sárga kutya, és így szóltak egyik a másikának:

— Te vagy az oka!

A FIA-ELEFÁNT.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VALAMIKOR, réges-régen, édes drágám, nem volt orrmánya az elefántnak. Csupán feketés, tompa orra volt, akkora, mint egy csizma. És ezt ideoda tudta himbálni; de fölszededegetni nem tudott vele semmit. De volt ám egy elefánt — egy új elefánt, egy fia-elefánt, — aki telve volt telhetetlen kíváncsisággal, és ezt úgy értsd, édes drágám, hogy soha sem fogyott ki a kérdezéskedésből. És ez a fia elefánt Afrikában élt és egész Afrikát elárasztotta telhetetlen kíváncsiságával.

Hosszú nagynénjétől, a strucmadártól, azt kérdezte, miért nőtt a farktolla éppen úgy és nem máskép, és hosszú nagynénje, a strucmadár, jól elpaskolta a kemény, kemény karmával.

Hosszú nagybátyjától, a zsiraftól, azt kérdezte, mitől foltos a bőre, és hosszú nagybátyja, a zsiraf, jól elpaskolta kemény patájával.

És a fia-elefánt azért még mindig tele volt telhetetlen kíváncsisággal.

Vastag nagynénjétől, a vízilótól, azt kérdezte, mitől vörös a szeme, és vastag nagynénje, a víziló, jól elpaskolta a vastag, vastag talpával; és szőrös nagybátyjától, a páviántól, azt kérdezte, mért éppen olyan a dinnyének az íze, és szőrös nagybátyja, a pávián, jól elpaskolta a szőrös, szőrös mancsával.

És a fia-elefánt azért még mindig tele volt telhetetlen kíváncsisággal!

Nem unt el kérdezősködni mindenről, amit látott, vagy

hallott, vagy érzett, vagy szagolt, vagy érintett, és jól elpaskolta őt valamennyi bácsija és nénije. És ő mégis csak tele volt tovább is telhetetlen kíváncsisággal!

Egy szép reggel, a napéjgyen előnyomulása közben, ez a telhetetlen fia-elefánt egy finom, új kérdéssel hozakodott elő, amit soha eddig nem kérdezett még. Ezt kérdezte:

— Mit eszik a krokodílus ebédre?

— Ssszt! — szólt erre mindenki hangos, rettentő hangon, és tüstént elkezdtek paskolni a fia-elefántot minden teketória nélkül és paskolták egyhuzamban jó hosszú ideig.

Későbbet aztán, minekutána ezt az ügyet elintézték, fölkereste a fia-elefánt a kolokolo madarat, aki éppen egy vendégmarasztó túskebokor közepén üldögélt. És a fia-elefánt így szólt:

— Az apám elpaskolt és az anyám elpaskolt; valamennyi nagynénim és nagybácsim elpaskolt a telhetetlen kíváncsiságomért; és én mégis csak azt szeretném tudni, mit eszik a krokodílus ebédre?

A kolokolo madár erre gyászos káromással így szólt:

— Eredj el a széles, szürkés-zöld, iszapos Limpopo folyóhoz, amelynek partját véges-végig benzóébabér szegélyezi, és tapasztald ki.

Mindjárt másnap reggel, mikorra a napéjgyenből nem maradt meg már semmisen, mert az előnyomulás előnyomulásszerűen előrenyomult, ez a telhetetlen fia-elefánt összedett száz font banánát (a kurta piros fajtából) és száz font cukornádat (a hosszú bíborvörös fajtából) és tizenhét dinnyét (a zöldes, ropogós fajtából) és így szólt valamennyi kedves atyjafiához:

— Isten veletek! Megyek a széles, szürkés-zöld, iszapos Limpopo folyóhoz, amelynek partját véges-végig benzóé-

babér szegélyezi, hogy kitapasztaljam, mit eszik ebédre a krokodílus.

És valamennyien még egyszer jól elpaskolták, hogy szerencsével járjon, bár a fia-elefánt igen udvariasan kérte őket, hogy ne folytassák.

Ezután elindult, egy kicsit nekihevülve, de egy csöppet sem csodálkozva, és eszegette a dinnyét, és eldobálta a héját, mert hiszen nem tudta fölszedegetni.

Ment, mendegélt Graham városából Kimberleybe és Kimberleyből a Khama-földre és a Khama-földről észak-keletre, és mindezenközben eszegette a dinnyét, míg egyszer csak megérkezett a széles, szürkés-zöld, iszapos Limpopo folyóhoz, amelynek partját benzóébabér szegélyezte, szakasztott úgy, ahogy a kolokolo madár mondta.

Most pedig, édes drágám, tudnod kell és értsd meg jól, hogy ez a telhetetlen fia-elefánt tulajdon addig a hétig és napig és óráig és percig soha sem látott még krokodílust és nem is tudta, mi fán termett. Csak a telhetetlen kíváncsisága bántotta.

Először is mit látott? Egy tarka-barka óriás szikla-kígyót, aki egy sziklára volt tekerőzve.

— Bocsánatot kérek, — szólt a fia-elefánt igen udvariasan, — nem mondanád meg, vajjon láttál-e ezen a zavaros vidéken valami krokodílus félét?

— Hogy láttam-e krokodílust? — szólt a tarkabarka óriás szikla-kígyó, rettentő haragosan. — Hát aztán ugyan mit fogsz még kérdezni tőlem?

— Bocsánatot kérek, — szólt a fia-elefánt, — de nem volnál szíves megmondani, mit eszik ebédre a krokodílus?

A tarka-barka óriás szikla-kígyó erre nagysebtiben lecsavarodott a szikláról és jól elpaskolta a fia-elefántot a pikkelyes, kunkorgós farkával.

— Furcsa, furcsa, — szólt a fia-elefánt. — Az apám és az

anyám és a nagybácsim, és a nagynénim, nem is említve a másik nagynénémet, a vízilovat, és a másik nagybácsimat, a páviánt, mindmegannyian elpaskoltak a telhetetlen kíváncsiságomért — és ha jól sejtem, most is ezért kaptam ki.

Rendkívül udvariasan isten-hozzád-ot mondott ezután a tarka-barka óriás-sziklakígyónak, segített neki visszatekergőzni megint a sziklára és aztán tovább állt, ment, mendegélt, egy kicsit nekihevülve, de egy cseppet sem csodálkozva, és eszegette a dinnyét, és a héját eldobálta, mert nem tudta fölszedegetni, amíg egyszer csak rálépett valamire, amiről azt hitte, hogy a fatuskó a széles, zöldes-szürke, iszapos Limpopó folyó legeslegszielén, amelynek a partját benzóébabér szegélyezte.

Csakhogy ez a valami maga volt a valóságos krokodílus, édes drágám, és a krokodílus hunyorított egyet az egyik szemével — így ni!

— Bocsánatot kérek, — szólt a fia-elefánt nagyon udvariasan, — de nem mondaná meg, nem látott-e véletlenül egy krokodílust ezen az elhagyatott vidéken?

A krokodílus pedig erre hunyorított egyet a másik szemével is és kiemelte a farkát félig az iszaptól; és a fia-elefánt nagyon udvariasan hátrahőkölt, mert nem akarta, hogy megint elpaskolják.

— Gyere csak ide, kicsike, — szólt a krokodílus. — Mért kérdezel te ilyesmit?

— Bocsánatot kérek, — szólt a fia-elefánt nagyon udvariasan. — De az anyám elpaskolt, az apám elpaskolt, nem is említve a hosszú nagynénémet, a struccot, és a hosszú nagybácsimat, a zsirafot, aki éppen olyan keményen tud rúgni, mint a vastag nagynénim, a víziló, és a szőrös nagybácsim, a pávián, és el nem felejtve a tarka-barka óriás sziklakígyót, a pikkelyes, kunkorgós farkával, amott a par-ton, aki keményebben elpaskolt valamennyiüknél; ezért

hát, ha neked is mindegy, szeretném, hogy többé senki el ne paskoljon.

— Gyere csak ide, kicsike, — szólt a krokodílus, — mert én vagyok a krokodílus.

És a krokodílus könnyeket sírt, hogy bebizonyítsa, hogy igazat mond.

A fia-elefántnak erre egészen elakadt a lélekezete és levegő után kapkodott és letérdelt a partra és így szólt:

— Te vagy az a bizonyos valaki, akit én az egész idő alatt kerestem. Nem volnál szíves megmondani nekem, mit eszel ebédre.

— Gyere csak ide, kicsike, — szólt a krokodílus, — majd megsúgom.

A fia-elefánt erre lehajtotta a fejét egészen a krokodílus pézsmás, fogas szájához és a krokodílus megkapta a tömzsi orránál fogva, amely tulajdon eddig a hétig, napig, óráig és percig nem volt nagyobb, mint egy csizma, bár sokkal hasznosabb volt.

— Azt hiszem, — szólt a krokodílus — és ezt a fogain keresztül mondta, így ni! — azt hiszem, ma fia-elefánttal kezdem az ebédemet.

Erre, édes drágám, a fia-elefánt nagyon elszontyolodott és így szólt, az orrán keresztül — így ni! —

— Ereszd el! Nagyon udvariatlan vagy!

A tarka-barka óriás-sziklakígyó pedig lecsusszant a partról és így szólt:

— Fiatal barátom, ha te most rögvest ebben a nyomban olyan erősen neki nem látsz a húzásnak, ahogy csak telik tőled, úgy vélekedem, hogy ez a te kockás, bőrköpenyeges, új ismerősöd — (és ezzel a krokodílust értette) — úgy bele ránt abba a nedves folyóba, hogy meg se mukkansz.

A tarka-barka óriás sziklakígyók mindig ilyen cifrán beszélnek.

Ime, ez a fia-elefánt, éppen mikor a krokodilus húzza az orrát. Nagyon bámul és csodálkozik, és fáj is neki. Az orrán keresztül beszél és így szól: «Ereszd el! Dagyon udvariatlan vagy!» A fia-elefánt erősen húzza, de a krokodilus még erősebben. A tarka-barka óriás sziklakígyó siet a vízben, hogy a fia-elefántnak segítségére legyen. Az egész feketeség a széles, szürkés-zöld, iszapos Limpopó folyó partja (nem engedték meg, hogy a képeket színesre fessek) és az a felfordított dugóhuzóhoz hasonló fa, a csimbókos gyökereivel meg nyolc levélével, a parton növe benzoébabérfák közül való.

Az igazi kép alatt afrikai állatok árnyképei vannak, akik Noé bárkájába ballagnak. Van ott két oroszlán, két struccmadár, két ökör, két teve, két juh, és még két más állat, patkányfélék, de én azt hiszem, hogy szirti tengeri nyulak. Nincs semmi jelentőségük; csak azért rajzoltam oda őket, mert azt hittem, jól festenek. Jól is festenének valóban, ha szabad volna színesre festenem őket.

A fia-elefánt pedig tüstént leült kis hátsó lábaira és húzta és húzta és húzta és az orra elkezdett nyúlni. És a krokodílus hánytva-vetette magát a vízben, farka hatalmas csapásaival habosra verte és ő is húzta és húzta és húzta.

És a fia-elefánt orra csak nyúlt, csak nyúlt és a fia-elefánt szétterpesztette mind a négy kis lábát és húzta és húzta és az orra csak nyúlt, csak nyúlt. És a krokodílus úgy csapkodta a vizet a farkával, mintha evező lett volna és ő is húzta és húzta és húzta és a fia-elefánt orra minden húzásra egyre hosszabb és hosszabb lett — és nagyon fájt neki, jujjúj!

Egyszerre csak érezte a fia-elefánt, hogy csúszni kezd ám a négy kis lába és így szólt az orrán keresztül, amely ekkorára már csaknem öt láb hosszúra megnyúlt:

— Ez bár bégis csak sok dekem!

És ekkor a tarka-barka óriás sziklakígyó lesiklott a partról és rácsavarodott kétsorosán a fia-elefánt hátsó két lábára és így szólt:

— Te szeleburdi, tapasztalatlan vándor, most aztán komolyan neki lássunk ám egy kis magasabb erő kifejtésnek, mert ha nem tesszük, az a véleményem, hogy az a páncélos fődélzetű önműködő csavargözös hadfi (és ezen, édes drágám, a krokodílust értette) örök időkre megrontja a pályafutásodat.

A tarka-barka óriás szikla-kígyók már csak mindig ilyen cifrán beszélnek.

És ezután húzta és a fia-elefánt is húzta és a krokodílus is húzta, csakhogy a fia-elefánt és a tarka-barka óriás szikla-kígyó erősebben húzta; és végül akkora loccsanással, amit meghallottak a Limpopó mentén alul is, felül is, eleresztette a krokodílus a fia-elefánt orrát.

A fia-elefánt erre nagykeményen és nagyhirtelenül le talált ülni; de először is figyelmesen így szólt a tarka-

barka óriás szikla-kígyónak: — Köszönöm szépen! — s csak azután gondolt szegény, kinyújtott orrára. Begöngyölte hűvös banánalevelekbe és belelógatta a széles, szürkés-zöld, iszapos Limpopóba, hogy lehűtse.

— Mi végre teszed ezt? — kérdezte a tarka-barka óriás szikla-kígyó.

— Bocsánatot kérek, — szólt a fia-elefánt; — de az orrom csúnyán elformátlanodott, s meg akarom várni, amíg újra összezsugoródik.

— Akkor jó ideig elvárhatsz, — szólt a tarka-barka óriás szikla-kígyó. — Vannak, akik azt sem tudják, mi jó nekik.

A fia-elefánt ott üldögélt három álló napig és várta, hogy az orra megint összezsugorodjék. De az orra csak nem akart rövidebb lenni és hozzá még kancsalított is tőle. Mert, édes drágám, tudd meg és értsd meg, hogy a krokodilus valóságos, igazi ormánnyá nyújtotta ki a fia-elefánt orrát, olyanná, aminő manapság minden elefántnak az ormánya.

Harmadnap este felé rászállt egy légy a fia-elefánt vállára és megcsípte. És a fia-elefánt, mielőtt meggondolta volna, mit csinál — fölkapta az ormányát és agyoncsapta a végével a legyet.

— Ime, az első hasznod belőle! — szólt a tarka-barka óriás szikla-kígyó. — Ezt bizony meg nem tehetted volna a régi tömpe orroddal. Most pedig tégy próbát és egyél egy kicsit!

A fia-elefánt, mielőtt meggondolta volna, mit csinál, kinyújtotta az ormányát, letépett vele egy jó csomó füvet, mellső lábaihoz csapkodva kirázta belőle a port és azután beledugta a tulajdon szájába.

— Ime, a második hasznod belőle! — szólt a tarka-barka óriás szikla-kígyó. — Ezt bizony meg nem tehetted

volna a régi tömpe orroddal. De nem gondolod, hogy nagyon forrón süt itt a nap?

— Bizony forrón! — szólt a fia-elefánt és mielőtt meggondolta volna, mit csinál, fölszított egy jó szippantásnyi iszapot a széles, szürkés-zöld, iszapos Limpopó partjáról, fölcsapta a feje búbjára, ahol jó hűvös, lucskos, csatakos iszapsipkát csinált belőle, amely lecsurgott a füle mögé is.

— Ime, a harmadik hasznod belőle! — szólt a tarka-barka óriás szikla-kígyó. — Ezt bizony meg nem tehetted volna a régi tömpe orroddal. De mit szólnál ahhoz, ha újra el akarnának paskolni?

— Bocsánatot kérek, — szólt a fia-elefánt; — de igazán egy csöppet se szeretném.

— Hát ahhoz volna-e kedved, hogy te paskolj el valakit? — kérdezte a tarka-barka óriás szikla-kígyó.

— Azt bizony nagyon szeretném, — szólt a fia-elefánt.

— Nos, — szólt a tarka-barka óriás szikla kígyó, — meglátod majd, hogy ez a vadonatúj orr nagyon alkalmas arra, hogy másokat elpaskolj vele.

— Köszönöm szépen, — szólt a fia-elefánt. — Ezt megjegyzem majd magamnak. Most pedig haza megyek a kedves atyámfiához és megpróbálom.

És elindult a fia-elefánt hazafelé Afrikán keresztül, csóválva-lóbálva az orrmányát. Ha gyümölcsre éhezett, leszakította a fáról a gyümölcsöt, ahelyett, hogy mint azelőtt, ott várta volna, amíg magától lepottyan. Ha pedig fűre éhezett, egyszerűen tépett a földről, ahelyett, hogy mint azelőtt, térdre ereszkedett volna. Ha pedig legyenek csípték, letört egyszerűen egy lombos faágat és légycsapónak használta. És valahányszor melegen sütött a nap, csinált magának egy új, hűvös, lucskos-csatakos iszap-sipkát. És ha unatkozott magányos útján Afrikán keresztül, trombitált

Ez a fia-elefánt, amint épen banánát tép egy banánafáról, miután szert tett hosszú új orrmányára. Azt hiszem, nem valami szép kép; de jobbat nem tudtam csinálni, mert elefántot és banánát nehéz ám rajzolni. Az a zöld mezőség a fia-elefánt mögött piszkos, iszapos vidék valahol Afrikában. A fia-elefánt a legtöbb iszapsipkát ennek a vidéknek az iszapjából csinálta. Azt hiszem, jobban festene a kép, ha a banánafát zöldre és a fia-elefántot vörösre festenék.

magának az orrmányán keresztül és nagyobb lármát csapott egész sereg katonabandánál.

Szándékosan jókora kerülőt csinált, hogy fölkeressen egy vastag vízi lovat, (ez azonban nem volt atyjafia) — és alaposan elpaskolta, hogy bizonyos legyen benne, vajjon igazat mondott-e orrmányáról a tarka-barka óriás sziklakígyó. Ami ideje még maradt, azt arra fordította, hogy fölszedegette a dinnye héját, amit eldobált, mikor hazuról a Limpopó folyó felé mendegélt volt — mert a fia-elefánt tisztaságkedvelő vastagbőrű volt ám.

Egy sötét este végre megérkezett a fia-elefánt drága atyafiai-körébe. Összegöngyölyítette az orrmányát és így szólt :

— Hogy vagytok ?

Mind nagyon megörültek a viszontlátásnak és azonnal így szóltak :

— Gyere csak ide, hadd paskoljunk el a telhetetlen kíváncsiságodért !

— Haj, haj ! — szólt a fia-elefánt. — Azt hiszem, nektek fogalmatok sincsen az igazi paskolásról. De annál több van nekem ! Majd mindjárt meg is mutatom.

És kigöngyölyítette az orrmányát és két drága öccsét egy csapásra fölfordította vele.

— Óh banána ! — kiáltottak az atyafiak. — Hol tanultad ezt a mesterfogást és mit csináltál az orrodal ?

— Vadonatúj orrot kaptam a krokodilustól, a széles, szürkés-zöld, iszapos Limpopó folyó partján, — szólt a fia-elefánt. — Megkérdeztem tőle, mit eszik ebédre és a krokodilus ezt adta nekem emlékül.

— Nagyon rút formájú, — szólt a fia-elefánt szőrös nagybácsija, a pávián.

— Az igaz, — szólt a fia-elefánt ; — de nagyon hasznos ! — És felkapta szőrös nagybácsiját, a páviánt, az egyik szőrös lábánál fogva és beleültette egy darázs-fészekbe.

Azután ez a gonosz májú fia-elefánt neki állt és elkezdte paskolni a drága atyjafiait és paskolta őket jó sokáig, amíg alaposan bele nem melegedtek és rettentően el nem csodálkoztak. Kitépte hosszú nagynénjének, a strucnak, a farktollait; megkapta hosszú nagybácsiját, a zsiráfot, hátsólábánál fogva és keresztül rántotta egy túskebokron; rákiáltott vastag nagynénjére, a vízilóra, és buborékot fújt a fülébe, mikor ebéd után a vízben szundikált. Csak azt nem engedte meg soha senkinek, hogy a kolokolo madarat bántani merje.

Végre már oly tűrhetetlenné lett a helyzet, hogy drága atyjafiai egymás nyomában elindultak nagy sebtiben a széles, szürkés-zöld, iszapos Limpopó folyó partjára, amelyet benzóébabér szegélyez körös-körül, hogy új orrot kérjenek kölcsön a krokodílustól. És amikor visszatértek, soha többé nem paskolták el egymást. És ez időtől fogva, édes drágám, valamennyi elefántnak, akiket valaha látni fogsz és azoknak is, akiket nem fogsz meglátni soha, éppen olyan orrmánya van, mint annak a telhetetlen fia-elefántnak.

HOGY LETT PÚPOS A TEVE?

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

EZ A MESE, ami most következik, azt meséli el, hogy lett púpos a teve.

Az idők legelején, mikor a világ vadonatúj volt még és az állatok éppen hogy dolgozni kezdtek az ember számára, hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy teve, aki egy farkasordító sivatagnak a kellő közepén éldegélt, mivel dolgozni nem volt kedve; és mellesleg szólva, ez a teve maga is ordítózni szokott. És cserjéből, törzsből, tamarindából élt és átkozottul lusta volt. És ha valaki megszólította, így felelt:

— Púp!

Egy hanggal se szólt többet ennél: — Púp!

Nemsokára hétfőn reggel fölkereste őt a ló. Nyereg volt a hátán, zabla a szájában és így szólt:

— Hallod-e, te teve, gyere innen és ügess úgy, mint mi többiek!

— Púp! — szólt a teve; és a ló távozott és elmondta az embernek.

Nemsokára fölkereste a tevét a kutya. Bot volt a szájában és így szólt:

— Hallod-e, te teve, gyere és szolgálj úgy, mint mi többiek!

— Púp! — szólt a teve; és a kutya távozott és elmondta az embernek.

Nemsokára fölkereste a tevét az ökör, járom volt a nyakán és így szólt:

— Hallod-e, te teve, gyere és szánts úgy, mint mi többiek.

Ezen a képen ott látod a dsinnt, amint bele kezd varázslatába, amelytől a teve megpúposodott. Azután egy vonalat húzott az újjával a levegőben, és ez a vonal megmerevedett, azután egy tojást — ezt mind ott láthatod a kép alján — és azután egy bűvös tök keletkezett, amely óriás fehér lánggá változott át. Ekkor fogta a dsinn a bűvös legyezőjét és legyezte vele a lángot, amíg a láng maga is varázslattá nem lett. Derekas egy varázslat volt és csakugyan igen barátságos varázslat, bár a teve restsége büntetéseképpen megpúposodott tőle. Valamennyi sivatagnak a dsinne ugyanis az egyik legbájosabb dsinn, és soha életében nem művelt semmi valóban kellemetlen dolgot.

— Púp! — szólt a teve; és az ökör távozott és elmondta az embernek.

És aznap este kapta magát az ember és összehívta a lovat és a kutyát és az ökröt és így szólt:

— Halljátok-e, ti hárman, én bizony nagyon sajnállak benneteket (mikor olyan vadonatúj még a világ); — de az a púpoló teremtés a sivatagban nem tud dolgozni, mert különben ő is itt volna már. Nem is bánom hát, maradjon magának; de nektek kétszerannyit kell majd dolgoznotok, hogy pótoljátok őt.

Ezt hallván azok hárman, nagyon megharagudtak (mikor a világ olyan vadonatúj volt még) és kupaktanácsot ültek és tanakodtak a sivatag szélén. És a teve oda ment hozzájuk, kényelmesen kérődzve és átkozottul lustán és ki-nevette őket. Azután így szólt: — Púp! — és újra eltávozott.

És nemsokára arra vetődött a dsinn, aki minden sivatag őre és porfelhőben utazott (mert a dsinneknél mind így utaznak, mivel ez bűbájosság) és megállt a kupaktanács láttára hármuk mellett.

— Minden sivatag hatalmas dsinnje, — szólt a ló; — mondd csak, rendjén van-e az, hogy valaki lustálkodjék, mikor ilyen vadonatúj még a világ?

— Semmiképen nincs rendjén, — felelt a dsinn.

— Nos akkor, — szólt a ló, — van egy mihaszna teremtés a farkasordító sivatag kellő közepén (aki ordítani szokott maga is), hosszú a nyaka, hosszú a lába és ez a mihaszna teremtés egy szemernyit sem dolgozott hétfő reggel óta. Nem akar ügetni.

— Púp! — szólt a dsinn, füttyentve, — ez az én tevé, Arábia minden aranyára! Ugyan mit beszél!

— Ennyit mond csak: «Púp!» — szólt a kutya, — és nem akar szolgálni.

Ezen a képen láthatod minden sivatagnak a dsinnjét, amint bűvös legyezőjével irányítja a varázslatot. A teve egy ákác-ágot fal be éppen s éppen azt mondja: «Púp»; de az egyszer sok volt már a «Púp»-ból (a dsinn meg is mondta neki előre) és így támadt a púpja. Az a nagy, kötélszerű holmi, ami a hagymagumóféleből kinő, a varázslat, s ennek a vállán ott láthatod a púpot. Ez a púp pontosan ráillik a teve lapos hátára. A teve sokkal inkább el van merülve abba, hogy a pocsolyában a saját maga képében gyönyörködjék, sem hogy észrevehetné, mi történik vele.

Ez alatt az igazi kép alatt van egy másik kép is, képe a világnak, amely újdonság volt még. Láthatsz ezen a képen két füstölgő tűzhányót, néhány más hegyet és egynéhány követ, egy tavat, egy fekete szigetet, egy kígyózó folyót, sok más egyebet, sőt Noé bárkáját is. Nem rajzolhattam le a dsinn valamennyi sivatagját. Azért hát csak egyet rajzoltam le. Ez azonban igazán puszta sivatag.

— Nem szól más semmi egyebet?

— Csak annyit: «Púp!» — szólt az ökör, — és nem akar szántani.

— Jól van, — szólt a dsinn, — majd elbánok én veled, csak egy percig várjatok!

A dsinn beburkolózott porköponyegébe, keresztül repült a sivatagon és ráakadt a tevére, aki átkozottul lustálkodva egy pocsolya tükrében nézdegélte magát.

— Hallod-e, te bugyborékoló, hosszú lábú barátom, — szólt a dsinn; — azt hallom, hogy egy szemernyit sem akarsz dolgozni, mikor olyan vadonatúj még a világ?!

— Púp! — szólt a teve.

A dsinn leült, kezére hajtotta az állát és egy nagy bővölésen gondolkozott, mialatt a teve folyton nézegette magát a pocsolyában.

— Külön munkát okoztál hétfőn reggel óta három barátomnak, mivel olyan átkozottul lusta teremtés vagy, — szólt a dsinn; és tovább gondolkozott a bővölésen, állát kezére támasztva.

— Púp! — szólt a teve.

— Én bizony a te helyedben nem mondanám ezt többé, — szólt a dsinn; — egyszer csak meg találják sokalni. Hallod-e, te bugyborékoló barátom, azt akarom, hogy te is dolgozzál.

És a teve újra csak így szólt:

— Púp!

De jóformán ki sem mondotta még, mikor egyszerre csak azt látja, hogy a háta, amelyre rettentően büszke volt, elkezd dagadni, dagadozni és nagy, vastag, inogó púppá dagad.

— Látod-e? — szólt a dsinn. — Ez a te tulajdon púpod, amelyet lustálkodással szereztél becses személyednek. Ma csütörtök van és te hétfőn reggel óta, amikor

a munka megkezdődött, nem dolgoztál semmit. Most eredj dolgozni!

— Hogy menjek? — szólt a teve. — Ezzel a púppal a hátamon?

— Ez szándékosan termett a hátadon, — szólt a dsinn, — mivel három napot ellustálkodtál. Ezentúl fogsz tudni dolgozni három álló napig egyfolytában ennivaló nélkül, mivel elélhetsz púpodból; és eszedbe ne jusson soha azt mondani, hogy én nem tettem semmit az érdekedben! Gyere ki a sivatagból, eredj el a három barátomhoz és viselkedjél illedelmesen, te púpos!

És a teve belenyugodott a púpjába és fölkereste púpostul a három barátját. És e naptól fogva mind a mai napig békén hordja púpját a teve. De azt a három napot, amit a világ lelegején ellustálkodott, sohasem pótolta ki és sohasem tudta megtanulni, hogyan kell illedelmesen viselkedni.

Országos Széchényi Könyvtár

A RINOCÉRUSZ.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VALAMIKOR réges-régen élt egy lakatlan szigeten a Vöröstenger partján egy perzsa ember, akinek kalapjáról a napsugarak a keleti pompánál is pompásabban verődtek vissza. És ennek a perzsa embernek ott a Vöröstenger partján nem volt egyebe, csak a kalapja és a kése és egy sütő-kályhája, olyan fajtájú, amihez soha, de soha nem szabad hozzá nyúlnod.

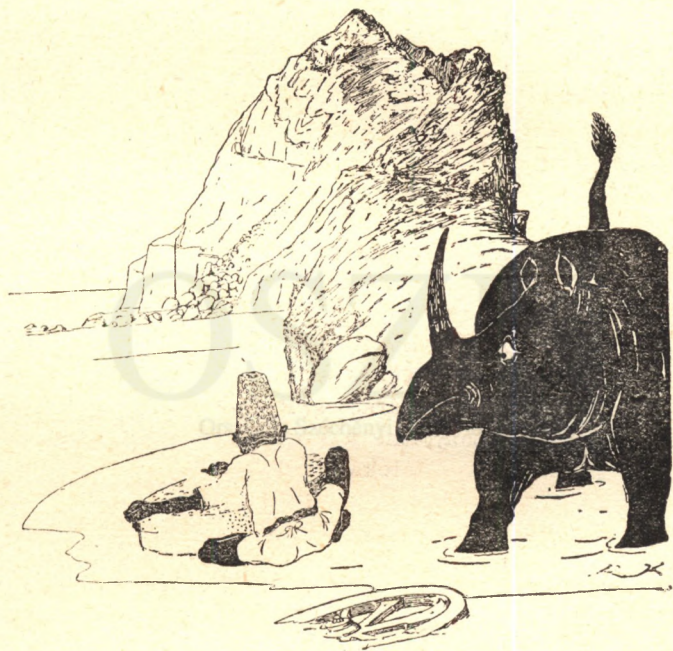
És egy szép napon kapta magát, összeszedett lisztet, vizet, mazsolaszőlőt, szilvát, cukrot és sok más egyebet és kalácsot gyúrt magának, két láb hosszút, három láb széleset.

Bizony mondom, felséges kalács volt ám ez (bűvös kalács) és a perzsa ember felrakta a kályhára, mert ő neki szabad volt sütni-főzni ezen a kályhán és sütötte, sütötte, amíg egészen meg nem barnult és gyönyörűséges jó szaga nem lett.

De amikor már éppen meg akarta enni, leballagott a partra a sziget teljességgel lakatlan belsejéből egy rinocérusz, akinek szarva nőtt az orrán, két kis disznószeme van és aki meglehetősen nevetlen.

És akkoriban éppen ráillett még a bőre a rinocéruszra, úgyhogy nem volt rajta sehol egyetlen egy kis ráncocska sem. Szakasztott olyan volt ez a rinocérusz, mintha most került volna ki Noé bárkájából; csakhogy persze sokkal nagyobb volt. Akkoriban nagyon nevetlen volt ám a rinocérusz, és nevetlen most is, és nevetlen marad örökkön-örökkéig.

Ezen a képen ott látod a perzsát, amint elkezdni enni a kalácsát a Vöröstenger lakatlan szigetén, egy igen forró napon; és ott látod a rinocéruszt, amint a sziget teljesen lakatlan belsejéből előjön, amely, amint tisztán láthatod, egészen sziklás. A rinocérusz bőre egészen lágy, s az a három gomb, amellyel összegombolódik, alul van, azért nem is láthatod. Azok az angolnaszerű dolgok a perzsa kalapján a napsugarak, amelyek a napkeleti pompánál is pompásabban visszaverődnek, mert ha igazi sugarakat rajzoltam volna, betöltenék az egész képet. A kalácson sávok vannak, és az a kerék, amely elől a homokban hever, hajdanában Fárao egyik kocsijához tartozott, amellyel megpróbált áthajtatni a Vöröstengeren. A perzsa megtalálta és megtartotta játékszernek. A perzsa neve Bomonji Pestonji volt s a rinocéruszt Storks, mert mindig a száján keresztül lélezett az orra helyett. A sütőkemencét egyáltalán nem is kérdezném, ha a *te helyedben* volnék.

Így szólt: — Hau! — és a szegény perzsa otthagya a kalácsát és felmászott egy pálmafa tetejére és nem vitte magával semmi egyébét, csak a kalapját, amelyről a nap-sugarak a keleti pompánál is pompásabban verődtek vissza.

És a rinocérusz fellökte a kályhát az orrával, és a kalács kigurult a homokra és a rinocérusz felszúrta az orrán lévő szarvára és befalta, és aztán távozott, a farkát csóválva, és visszatért a sziget puszta, teljességgel lakatlan belsejébe, amely határos a Mazandora és Socotra szigetekkel és az egyenlítő hegyfokaival.

A perzsa ember pedig lemászott a pálmafáról, lábra állította a kályhát és elénekelte a következő kis verset, amelyet — mivel te még úgy sem hallottad soha, — elmondok én is:

A kalácsom tolvaja
Vakaródzék, ihaja!

És ez a kis vers sokkal többet mondott ám, mint sem gondolhatnád.

Mivel — öt hét múlva — éppen egy forró hullám hömpölygött végig a Vöröstengeren, — és minden élő teremtmény pőrére vetkezett. A perzsa letette a kalapját; a rinocérusz pedig levetette a bőrét és a vállára akasztotta, — mikor leballagott a partra, hogy megfürödjék. Akkoriban ez a bőr három gombra járt alul s olyan volt, mint valami esőköponyeg. A rinocérusz egy kukkot sem szólt a perzsa ember kalácsáról, mert hiszen az utolsó morzsáig befalta; és illetlen volt akkor is, ma is az, és az lesz örökkön-örökkéig. Egyenesen bebaktatott a vízbe és bugyborékol az orrán keresztül, és a bőrét kint hagyta a parton.

A perzsa pedig nemsokára megérkezett és megtalálta a bőrt és olyat mosolygott, hogy a szája kétszer a füléig ért. — Azután háromszor körültáncolta a bőrt és a kezét dörzsölte örömeiben. Majd visszament a tanyájára és tele

Ezen a képen Bomonji Pestonji, a perzsa, fönt ül a pálmafán és figyel Strorksra, a rinocéruszra, aki a teljesen lakatlan sziget mellett az öböl közelében fürdik és bőrét kint hagyta a parton. A bőr ott hever éppen a szikla alatt a pálmafa tövében egy hűvös helyen. Ezért nem is láthatod. A perzsának új kalapja van, amely pompásabb a napkeleti pompánál. Olyan kalap, aminőt a perzsák szoktak viselni. Kezében kés van, hogy belekarcolja a nevét a pálmafákba. Azok a feketeségek a szigeteken, kint a nyílt tengeren, maradványai olyan hajóknak, amelyek a Vöröstengerben hajótörést szenvedtek. De valamennyi utast sikerült megmenteni; és ezek haza is mentek.

Az a feketeség a vízben közel a parthoz, nem hajóroncs, hanem Strorks, a rinocérusz, aki bőre nélkül fürdik. A bőre alatt éppen olyan fekete volt, mint előbb, amikor rajta volt a bőre.

rakta a kalapját kalácsmorzsával, mert a perzsa sohasem evett mást, mint kalácsot — és sohasem söpörte ki a tanyáját. Azután fogta a bőrt, és megrázogatta és megnyomkodta és dörzsölte és úgy telegyömösölte régi, száraz, szúrós, csiklandós kalácsmorzsával, és megpörkölt mazsolaszőlővel, hogy jobban már nem is lehetett. Azután felmászott a pálmafája tetejére és várta, hogy a rinocérusz kibújjon a vízből és belebújjon a bőrébe.

És a rinocérusz meg is tette. Magára gombolta három gombjával a bőrt, és a kalácsmorzsa úgy szurkálta, mint az ágyba pottyant kalácsmorzsa. És a rinocérusz elkezdett vakaródnizni; de ez csak még rosszabb volt. És lefeküdt a homokba — és hempergett, hempergődött, és valahányszor egyet hemperedett, a kalácsmorzsa annál jobban csípte, szúrta, csiklandozta. Ezután nekiszaladt a pálmafának és hozzádörgölődött.

Olyan sokáig és olyan erősen dörgölődött, hogy egy nagy ráncot dörgölt a bőrébe a vállán, és egy másik ráncot alul, ahol a gombok voltak, (de a gombokat ledörgölte) és egy pár ráncot dörgölt a lábaira is. És rettentő dühös lett; de a kalácsmorzsa egy cseppet sem törődött dühével. Benne volt a bőrében — és szúrta, csípte, csiklandozta.

Végre hazatért a rinocérusz rettentő dühösen és rettentően vakaródnizva; — és attól a naptól fogva mind e mai napig minden rinocérusz ráncosbőrű és dühös természetű, — a bőrében lévő kalácsmorzsa miatt.

A perzsa pedig lemászott a pálmafáról, fején a kalapjával, amelyről a napsugarak minden napkeleti pompánál pompásabban verődtek vissza. Felkapta a sütőkályhát és fölszedte a sátorfáját, útnak indulva Oretavo, Amygdala, Anantarivo füves fensíkja és Sonaput lápföldje felé.

AZ ARMADILL,

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

EZ ITT, édes drágám, — egy másik mese a réges-régi időkből. E réges-régi idők kellő közepén volt egyszer egy tüskés-büskés sündisznó és ez a rohamos Amazon folyam partján élt és héjascsiga meg más efféle volt az eledele. És volt egy jóbarátja is, — egy tutyi-mutyi teknősbéka, aki szintén a rohamos Amazon partján élt és zöld saláta meg más efféle volt az eledele. És ez mind *így* volt rendjén, édes drágám. Úgy-e?

De volt ám akkor, ugyanabban az időben, akkoriban réges-régen, egy foltos jaguár is, és ez ugyancsak ott élt a rohamos Amazon folyam partján. És ez megevett mindent, amit megfoghatott. Ha nem tudott őzet vagy majmot fogni, megette a békát és a bogarat is; és ha nem foghatott békát és bogarat sem, akkor elment a jaguár mamájához, és ez elmagyarázta neki, hogyan kell megenni a sündisznót és a teknősbékát.

Elmagyarázta neki nem egyszer, hébe-korba, kecsesen csóválva a farkát: — Fiam, ha sündisznót találsz, be kell dobnod gyorsan a vízbe, hogy kigöngyölítse magát; ha pedig teknősbékát találsz, ki kell kaparnod talpaddal a teknőjéből.

És ez mind *így* volt rendjén, édes drágám.

Egy szépséges éjszaka mi történt? A foltos jaguár együtt találta üldögélve egy kidőlt fa tövében a rohamos Amazon folyam partján a tüskés-büskés sündisznót és a tutyi-mutyi teknősbékát. Elszaladni nem szaladhattak el, így hát a tüskés-büskés sün hamar lapdává göngyölgette

magát, mert hiszen sündisznó volt; a tutyi-mutyi teknős pedig behúzta a fejét és a lábait a teknőjébe, amennyire csak behúzhatta, mert hiszen teknősbéka volt. És ez mind így volt rendjén, édes drágám, úgy-e?

— Ide figyeljetelek, — szólt a foltos jaguár, — mert fontos mondani valóm van! Az anyám azt mondta, hogy ha sündisznót találok, be kell dobnom a vízbe, hogy kigöngyölitse magát; ha pedig teknősbékát találok, ki kell kaparnom a talpammal a teknőjéből. Most már melyitek a sün és melyitek a teknős? Mert, isten látja a foltos bőrömet! én ugyan meg nem tudom mondani.

— Bizonyos vagy benne egészen, mit mondott a mamád? — kérdezte a tüskés-büskés sündisznó. — Egészen bizonyos vagy benne? Talán azt mondta, hogy ha teknősbékát akarsz kigöngyölitni, ki kell hámoznod a vízből egy lapáttal; ha pedig sündisznót akarsz kikaparni, a teknőjére kell fordítanod.

— Bizonyos vagy benne egészen, mit mondott a mamád? — kérdezte a tutyi-mutyi teknősbéka is. — Egészen bizonyos vagy benne? Hátha azt mondta, hogy ha sündisznót ki akarsz a vízből fogni, a talpaddal kell rácsapni; ha pedig teknősbékával találkozol, akkor addig kell hámoznod, amíg ki nem göngyölődik.

— Nem igen hiszem, hogy ezt mondta volna, — szólt a foltos jaguár; de egy kicsit összezavarodott. — De kérlek, mondjátok csak el még egyszer világosabban.

— Ha vizet lapátolsz a talpaddal, akkor kigöngyölitéd a sündisznót, — szólt a tüskés-büskés sün. — Jegyezd meg ezt jól magadnak, mert fontos dolog!

— Ha pedig, — szólt a teknősbéka, — a húsodat kaparod, lapáttal hányod a teknősbékába. Érted-e már?

— Belefájdúlnak a foltjaim — szólt a foltos jaguár; — és — különben is nem kértem tőletek egyáltalában taná-

csot. Csak azt akartam megtudni, melyitek a sündisznó és melyitek a teknősbéka.

— Én bizony meg nem mondom, — szólt a tüskés-büskés sün. — De ha tetszik, engem kikaparhatsz a teknőmből.

— Ohó! — szólt a foltos jaguár. — Most már tudom, hogy te vagy a teknősbéka. Azt hitted, hogy nem teszem meg? No majd mingyárt meglátod!

A foltos jaguár gyorsan kinyújtotta a puha talpát, éppen amikor a tüskés-büskés sün összegöngyölödött. Persze a jaguár puha talpa azonnal tele lett tüskével. De ennél még nagyobb baj volt, hogy a tüskés-büskés sünt egyre tovább taszigálta az erdőbe, a bokrok közé, ahol már oly sötét volt, hogy egyszerre csak elvesztette szeme elől. Ekkor aztán szájába dugta puha talpát, s a tüskék persze csak még jobban csípték. Amint szóhoz jutott így szólt:

— Most már tudom, hogy nem ez a teknősbéka. De, — és itt megvakarta tüskétlen lábával a fejét, — hogy tudom meg, vajjon a másik-e a teknősbéka?

— Persze, hogy az vagyok, — szólt a tutyi-mutyi teknősbéka, — az anyádnak igaza volt. Azt mondta, hogy kapj ki engem a teknőmből a talpaddal. Rajta tehát!

— Egy perccel ezelőtt azt mondtad, hogy nem ezt mondta, — szólt a foltos jaguár, szívoogatva a tüskét puha talpából. — Azt mondtad, hogy egészen mást mondott.

— Tegyük fel, hogy azt mondom, hogy én azt mondtam, hogy egészen mást mondott, nem látom át, hogy ez változtatna a dolgon. Mert ha azt mondta, amit te mondasz, hogy én mondtam, hogy azt mondta, ez ugyanaz, mintha azt mondanám, hogy azt mondta, amit én mondtam. Ha pedig azt hiszed, hogy azt mondta, hogy lapáttal göngyölíts ki engem, és nem azt, hogy taposs szét darabokra

egy teknővel, akkor én csakugyan nem tehetek róla, vagy tehetek?

— Csakhogy te azt mondtad, hogy kaparjalak ki talpammal a teknődből, — szólt a foltos jaguár.

— Ha jól meggondolod, eszedbe jut, hogy én nem mondtam ilyesmit. Azt mondtam, hogy az anyád azt mondta, hogy lapátolj ki a teknőmből, — szólt a tutyi-mutyi teknősbéka.

— Mi lesz, ha megteszem? — kérdezte a jaguár, óvatosan szimatolva.

— Azt bizony nem tudom, mert még soha életemben ki nem lapátoltak a teknőmből; de annyit bizalmasan mondhatok neked, hogy ha úszni akarsz látni, akkor dobj be csak bátran a vízbe.

— Nem hiszem, — szólt a foltos jaguár. — Összevissza kevertél mindent, amit az anyám mondott nekem és amit te kérdeztél tőlem, vajjon bizonyos vagyok-e benne, hogy nem mondta az anyám, úgyhogy most már azt sem tudom, a fejemen állok-e vagy a foltos farkamon; és most végre előállsz és olyas valamit mondasz, amit megérték, és ettől még jobban összezavarodom. Az anyám azt mondta, hogy egyiketeket dobjam a vízbe, és mivel te minden áron azt akarod, hogy a vízbe dobjalak, azt hiszem, hogy azt szeretnéd, ha nem dobnálak bele. Rajta tehát! ugorjál bele a rohamos Amazon folyóba, de gyorsan!

— Figyelmeztetek, hogy ez nem fog tetszeni a másodnak, — szólt a tutyi-mutyi teknősbéka. — Csak aztán ne tagadd el, hogy figyelmeztettelek.

— Ha még egy szóval említéd, amit az anyám mondott, — felelt a jaguár; de mielőtt befejezhette volna a mondatot, a tutyi-mutyi teknősbéka nyugodtan belemerült a rohamos Amazonba, a víz alatt úszott egy jó darabot s ott bukkant ki a parton, ahol a tüskés-büskés sün már várta őt.

— Eppen hogy ép bőrrel menekülhettünk, — szólt a tükés-büskés sün. — Ki nem állhatom a foltos jaguárt. Te mit mondtál neki, mi vagy?

— Őszintén megmondtam neki, hogy igazi teknősbéka vagy, de nem akarta elhinni, és kényszerített, hogy beleugorjam a folyóba, hogy lássa, én vagyok-e én, és én voltam, és ez nagyon meglepte őt. Most elment a mamájához, hogy elmesélje neki. Figyelj csak!

Hallották, hogy a foltos jaguár addig ordított, fel-alá futkosva a rohamos Amazon partján a fák és a bokrok között, amíg a mamája meg nem érkezett.

— Fiacskám! — szólt az anyja újra meg újra, miközben kecsesen csóválta a farkát, — mit csináltál, amit nem lett volna szabad csinálnod?

— Próbáltam kikaparni valamit, ami azt mondta, hogy szeretné, ha kikaparnám a talpammal a héjából, és a talpam tele van tüskével, — szólt a foltos jaguár.

— Fiacskám! — szólt az anyja újra meg újra, kecsesen csóválva a farkát, — a tüskékről puha talpadban látom, hogy az a valami bizonyosan sündisznó volt. A vízbe kellett volna hajítanod.

— A másikat dobtam a vízbe; azt mondta, hogy teknősbéka és én nem hittem el neki, pedig igaz volt, és belemerült a rohamos Amazonba, és nem akart újra fölbukkani, — és most nincs egy falat ennivalóm sem, és azt hiszem, jó lesz, ha másfelé keresünk szállást. Itt a rohamos Amazon partján túljárnak az én szegény eszemen!

— Fiacskám! — szólt az anyja, újra meg újra kecsesen csóválva a farkát, — most ide hallgass, és jegyezd meg jól, amit mondok. A sündisznó labdává göngyöli össze magát és a tüskéi egyszerre szúrnak mindenfelől. Erről megismerheted a sündisznót.

— Ezt a vén hölgyet egy csöppet sem szeretem, —

szólt a tüskés-büskés sündisznó, egy nagy levél árnyékában meglapulva. — Kiváncsi vagyok, vajjon tud-e még többet is?

— A teknősbéka nem tudja magát összegöngyölni, — folytatta a jaguár mama, újra meg újra elismételve, miközben kecsesen csóválta a farkát. — Behúzza a fejét meg a lábait a teknőjébe. Erről megismerheted a teknősbékát.

— Egy csöppet sincs ínyemre ez a vén hölgy, — szólt a tutyi-mutyi teknősbéka. — Még a foltos jaguár sem felejtheti el ezt az oktatást. Nagy kár ám, tüskés-büskés sün, hogy nem tudsz úszni.

— Ne engem sajnálj, — szólt a tüskés-büskés sün. — Gondold meg, milyen jó volna, ha össze tudnád magadat göngyölni. Átkozott dolog! De hallgasd csak a foltos jaguárt!

A foltos jaguár leült a rohamos Amazon partján, a töviseket szívogatva a talpából, és így mormogott magában:

Úszni tud, de szűrni nem,
Tutyi-mutyi, ismerem.
Szűrni tud, de úszni nem,
Tüskés-büskés, ismerem.

— Ezt sohasem fogja elfelejteni, — szól a tüskés-büskés sün. — Támaszd alá az államat, tutyi-mutyi. Meg akarom próbálni, megtanulhatnék-e úszni. Nagyon hasznomra lehetne.

— Pompás gondolat! — szólt a tutyi-mutyi teknős, és alátámasztotta a tüskés-büskés sün állát, mialatt a tüskés-büskés sün a rohamos Amazon folyó vizében lubickolt.

— Még kitűnő úszó lehet belőled, — szólt a tutyi-mutyi teknősbéka. — De ha egy kissé meglazíthatod a hátam lemezeit, megpróbálom, hogy megy az összegöngyölnés. Még hasznomra lehet.

A tüskés-büskés sün segített a teknősnek meglazítani

háta lemezeit, annyira, hogy a teknősbéka addig forgott-csavargott, amíg egy csinos kis darabkát össze nem göngyöltett a testéből.

— Pompás! — szólt a tüskés-büskés sün. — De most pihenj egy kicsit. Egészen belekékültél. Légy szíves, vезess be most még egyszer engem a vízbe, gyakorolni akarom azt az oldallökést, ami — ahogy te mondod — olyan könnyű.

És a tüskés-büskés sün gyakorolta az oldallökést, és a tutyi-mutyi tekenős mellette úszott.

— Pompás! — szólt a tutyi-mutyi tekenős. — Még egy kis gyakorlat, és úgy fogsz úszni, mintha igazi cethal volnál. De ha nem haragszol, kérlek, lazítsd meg még két öltéssel a hátsó és a mellső lemezeimet, hadd próbáljam meg azt az érdekes meggömbülést, ami — ahogy te mondod — olyan könnyű. Hogy fog majd bámulni a foltos jaguár!

— Pompás! — szólt a tüskés-büskés sündisznó, aki csuron víz volt a rohamos Amazontól. — Kijelentem, hogy nem tudnálak megkülönböztetni atyámfiától. Ha jól emlékszem, két öltést mondtál, úgy-e? Vágj egy kissé kifejezettebb arcot, kérlek, és ne röffögj annyit, mert a foltos jaguár meg találja hallani. Ha végeztél, szeretném megpróbálni a víz alá merülést, ami — amint mondod — olyan könnyű. Majd bámul ám a foltos jaguár!

És a tüskés-büskés sün azután alámerült, és a tutyi-mutyi tekenős mellette szintén alámerült.

— Pompás! — szólt a tutyi-mutyi tekenős. — Egy kissé jobban tartsd vissza a lélekzetedet, és bátran üthetsz tanyát akár a rohamos Amazon fenekén is. Most majd megpróbálom hátsó lábaimat a fülemre csavarni, ami — ahogy te mondod, — olyan rendkívül kellemes. Majd bámul ám a foltos jaguár!

— Pompás! — szólt a tüskés-büskés sün. — De egy kissé összezavarja hátad lemezeit. Egymáson fekszenek, ahelyett, hogy egymáshoz illeszkednének.

— Óh, ez a gyakorlás következménye, — szólt a tutyimutyi tekenős. — Én is észrevettem, hogy tüskéid egészen egymásba gabalyodtak, úgyhogy inkább hasonlitasz fenyőtobozhoz, mint rendes szokásod szerint vadgesztenyéhez.

— Csakugyan? — szólt a tüskés-büskés sün. — Ez a sok víznyelés következménye. Óh, hogy elbámul majd a foltos jaguár!

Folytatták gyakorlatozásukat, s egyik segítette a másikat, míg reggel nem lett. És mikor magasan járt már a nap, megpihentek és megszikkadtak a napon. És ekkor látták csak, hogy mind a ketten gyökeresen átalakultak.

— Tüskés-büskés sün, — szólt a tekenős a reggeli után, — én nem az vagyok, aki tegnap voltam; de azt hiszem, még mindig kedvére leszek a foltos jaguárnak.

— Én is éppen erre gondoltam, — szólt a tüskés-büskés sün. — Azt hiszem, a tekenő óriási előny a túske fölött, — nem is szólva arról, hogy úszni is tudok. Óh, majd elbámul ám a foltos jaguár! Menjünk és keressük fel!

Nemsokára találkoztak is a foltos jaguárral. Még mindig a puha talpát nyalogatta, amely a múlt éjjel kisebesedett. Annyira elbámézkodott, hogy egyfolytában három bukfencet vetett hátrafelé a foltos farka fölött.

— Jó reggelt! — szólt a tüskés-büskés sün. — És hogy van drága, bájos mamád ma reggel?

— Semmi baja nincs, köszönöm, — szólt a foltos jaguár. — De bocsássatok meg, ha első pillanatban nem jut eszembe a nevetek.

— Elég illetlenség, — szólt a tüskés-büskés sün, — tekintettel arra, hogy tegnap ilyenkor ki akartál kaparni a teknőmből a talpaddal.

— Csakhogy nem volt ám teknőd. Tele voltál tüskével, — szólt a foltos jaguár. — Tudom egész határozottan. Nézd meg csak a talpamat!

— Nekem meg azt parancsoltad, — szólt a tutyi-mutyi tekenős, — hogy merüljek a rohamos Amazon folyóba és fulladjak meg. Mért vagy ma oly faragatlan és feledékeny?

— Nem emlékszel már, mire tanított az édes anyád? — szólt a tüskés-büskés sün.

«Úszni tud, de szúrni nem,
Tüskés-büskés, ismerem.
Szúrni tud, de úszni nem,
Tutyi-mutyi, ismerem.»

És ekkor mind a ketten összegöngyölödtek és elkezdtek hemperegni, hengergőzni a foltos jaguár körül, amíg a két szeme akkora nem lett a fejében, mint két kocsi-kerék.

És a foltos jaguár hamarosan elszaladt az anyjáért.

— Édes anyám, — szólt a foltos jaguár, — két új állat érkezett ma az erdőbe, és az egyik, amelyikről azt mondtad, hogy nem tud úszni, vígan úszik és a másik, amelyikről azt mondtad, hogy nem tud összegöngyölödni, vígan összegöngyölödik. És a tüskéiken, azt hiszem, megosztottak, mert mind a ketten tetőtől-talpig páncélosak, ahelyett, hogy az egyik puha és a másik nagyon tüskés volna. És emellett körben hempereg mind a kettő, és én nagyon keletlenül érzem magamat.

— Fiacskám! — szólt a jaguár mama újra meg újra, kecsesen csóválva a farkát, — a sündisznó sündisznó, és a teknős teknős, és soha sem lehet egyéb, mint teknős.

— De sem nem teknős, sem nem sün egyikük sem: van bennök egy kicsi mind a kettőből, és nem tudom, mi lehet a nevök.

— Ostobaság! — szólt a jaguár mama. — Minden te-

Ezen a képen rajta van a jaguárnak, a sünnnek, a tekenős békának és az armadillnak az egész története, az egész egyszerre. Egyforma marad, akárhogy forgatod. A tekenősbéka a középben van; éppen azt tanulja, hogy görbüljön meg, s éppen ezért hátán a tekenő lemezei kissé félretolódtak. Rajta áll a sündisznón, aki éppen arra vár, hogy úszni tanuljon. A sündisznó japáni sün, mert a mi sündisznóinkat nem tudtam megtalálni a kertben, mikor le akartam őket rajzolni. (Világos nappal volt, és lefeküdtek a georginák alá.) A foltos jaguár keresztülnéz a szélén, és puha talpát édes anyja gondosan bekötözte, mert a foltos jaguár megszurta magát, mikor a sünt ki akarta lapátolni. Báméskodva nézi, mit mivel a tekenősbéka, és a talpa nagyon fáj. Az apró szemű, orrmányos állat, amelyen keresztül akar mászni a foltos jaguár, az armadill, a melyé a tekenős és a sün válni akar, hogyha megtanultak úszni és görbülni. Nagyon varázslatos kép: s ez az egyik oka annak, hogy a jaguárnak nem rajzoltam barkót. A másik oka az, mert a jaguár még nagyon fiatal és nincs is még barkója. A mamája, mikor becézgette a jaguárt, csak így szólította: «Tacsó!»

remtménynek megvan a maga neve. Én Armadillnak nevezném, amíg jobb nevet nem találok, és békében hagynám.

És a foltos jaguár meg is fogadta az anyja szavát és nem bántotta őket. De e naptól fogva mind a mai napig, édes drágám, az a furcsa dolog történt, hogy a rohamos Amazon folyó partján a tüskés-büskés sünt és a tutyi-mutyi teknőst senki sem nevezte másképp, csak Armadillnak. Más felé van persze sündisznó is, teknősbéka is, (van egypár az én kertemben is), de azokat az igazi, régi eszes állatokat, akiknek teknője csupa toldott-foldott egymáson fekvő lemezből áll, mint a fenyő toboz pikkelyei, s akik ott éltek réges-régen a rohamos Amazon partján, mindig Armadilloknak nevezték, mert olyan eszesek.

Így tehát minden rendben van, édes drágám, úgy-e?

HOGY LETT FOLTOS A LEOPÁRD ?

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

AKKORIBAN, édes drágám, mikor még minden szép és új volt, a leopárd a magas mezőn élt. Jól jegyezd meg, nem az alacsony mezőn, nem is a cserjés mezőn, hanem csupán csak a csupasz, forró, napos mezőn, ahol homok, homokszínű szikla és csupán csak homok-sárga fű volt. Ott élt a zsiraf és a zebra és a jávor-szarvas és a foltos-antilop is. És valamennyien tetőtől-talpig homokos sárgásbarna színűek voltak. De a leopárd volt közöttük tetőtől-talpig a leghomoksárgásbarnább színű — ez a szürkés-sárgás macskafajta állat, és tetőtől-talpig az utolsó szál szőrig szakasztott olyan különös sárgás-szürkés-barnás színe volt, mint a magas mezőnek.

Ez nagyon kellemetlen volt a zsirafnak és a zebrának és a többieknek; mert a leopárd egyszerűen lefeküdt valamelyik különös sárgás-szürkés-barnás kődarabra vagy egy csomó fűre, és mikor a zsiraf vagy a zebra, vagy a jávor-szarvas, vagy a foltos-antilop véletlenül arra ment, rájok vetette magát és kiűzte belőlük ugrándozó életüket. Bizony megtette ezt!

És volt ott egy íjas, nyílas aethiopiai néger is (tetőtől-talpig szürkés-barnás-sárgás ember volt ez akkor), aki ott élt a magas mezőn együtt a leopárddal. És ezek ketten együtt szoktak vadászni — az aethiopiai íjával és nyílával, és a leopárd csupán csak fogával és talpával — míg végül a zsiraf és a jávor-szarvas és a foltos-antilop és valamennyi többi társuk azt sem tudták már, merre ugrándozzanak, édes drágám. Bizony nem tudták.

Hosszú idő múlva — akkoriban még nagyon sokáig

éltek e teremtmények — megtanulták, mikép kerüljenek ki mindent, ami olyanforma volt, mint a leopárd, vagy az aethiopiai; — és lassacskán — a zsiraf kezdte, mert neki volt a leghosszabb lába — elszaladtak a magas mezőről. Napok hosszat futottak, amíg végre egy nagy erdőbe értek, amely tele volt fával, cserjével és csíkos, foltos, csikló-sikló árnyakkal, — és itt elrejtőztek. És újabb hosszú idő múlva, amely azzal telt el, hogy félig az árnyékban álldogáltak, félig az árnyékon kívül, meg azzal, hogy a fák csikló-sikló árnyéka rájuk vetődött, — a zsiráf egészen foltos lett, és a zebra egészen csíkos lett, és a jávor-szarvas meg a foltos-antilop színe sötétebb lett, s a hátuk tele lett apró, hullámos, szürke sávval, mint a fatönkőn a repedezett kéreg. És te, bár hallhattad és érezhetted, látni csak igen ritkán láthattad őket, s ekkor is csupán csak akkor, ha pontosan tudtad, hova kell nézned.

Gyönyörűen telt az idejük az erdő csikló-sikló árnyékában, mialatt a leopárd és az aethiopiai ide-oda futkosott a szürkés-sárgás-barnás magas mezőn, csodálkozva, hova tűnhetett minden reggelijük és ebédjük és ozsonnájuk. Végül már annyira megéheztek, hogy patkányokat, bogarakat és szirti nyulacskákat ettek, a leopárd és az aethiopiai, és ettől rettenetesen megfájdult mind a kettőjüknek a bendője. Ekkor történt, hogy találkozott velök a pávián — a kutya-fejű, csaholó pávián, — aki egész Délafrikában a legbölcsebb állat.

A leopárd megkérdezte a páviánt (és szörnyű meleg nap volt):

— Hová lettek a mi vadjaink?

És a pávián hunyorított. Ő tudta.

És az aethiopiai így szólt a páviánhoz:

— Nem mondhatnád meg, hol tartózkodik jelenleg a hazai fauna?

(Ez ugyanazt jelentette, amit az előbbi kérdés, csak-hogy az aethiopiai mindig idegen szavakat szokott használni. Felnőtt ember volt.)

És a pávián hunyorított. Ő tudta.

Majd így szólt a pávián:

— A vadak más helyet keresnek maguknak; és neked, leopárd, azt tanácsolom, eredj te is másfelé innen mielőbb.

És az aethiopiai így szólt:

— Ez mind nagyon szép; de azt szeretném tudni, vajjon a hazai fauna emigrált-e?

És a pávián így felelt:

— A hazai fauna csatlakozott a hazai flórához, mivel fő ideje volt már a levegőváltoztatásnak; és neked, aethiopiai, azt tanácsolom, hogy változtass te is mielőbb magadon.

A leopárd és az aethiopiai meghökkent erre; de azért fölkerekedtek, hogy megkeressék a hazai flórát, és nem-sokára — meglehetősen sok nap múlva — megláttak egy nagy, magas, széles erdőt, telisedteli fatörzsekkel, és csávos, csíkos, foltos, ingó-ringó, csikló-sikló, imbolygó árnyakkal. (Mondd el ezt gyorsan és hangosan, és majd meglátod, igazán, milyen árnyas erdőnek kellett ennek lennie.)

— Mi ez? — szólt a leopárd. — Ez az erdő egészen sötét és mégis tele van apró, kis fénypontokkal.

— Én bizony nem tudom, — szólt az aethiopiai, — de azt hiszem, ez a hazai flóra. Erzem és hallom a zsirafot, de nem látom.

— Furcsa, furcsa, — szólt a leopárd. — Valószínűleg az az oka, hogy éppen most léptünk ki a napfényből. Érzem és hallom a zebrát; de nem látom.

— Várj csak egy kicsit, — szólt az aethiopiai, — jó ideje már, hogy vadásztunk rájuk. Talán elfelejtettük már, hogy milyenek.

— Mesebeszéd! — szólt a leopárd. — Pontosan em-

lékszem rájuk a magas mezőről, különösen a velőscsontjaikra. A zsiraf körülbelül 17 láb magas és tetőtől-talpig barnás-aransárga, a zebra pedig körülbelül ötödfélláb magas és tetőtől-talpig szürkés réz színű.

— Hm! — szólt az aethiopiai, belebámulva a hazai flóraerdő csikló-sikló árnyaiba. — Hiszen akkor rég ki kellene látszaniok ebből a feketeségből, mint az érett banánáknak a füstölő kamrából.

Csakhogy nem látszottak ám ki! A leopárd és az aethiopiai egész nap vadásztak; és bár érezték és hallották őket, sohasem láttak még egyet sem közülök.

— Az istenért! — szólt a leopárd az ozsonna ideje táján, — várjunk, amíg besötétedik. Ez a nappali vadászás igazi botrány.

Vártak hát, amíg beesteledett és ekkor a leopárd halotta, hogy valami szuszog a közelében. És a csillagok fénye csikosan hullott a lombokra. És a leopárd rávetette magát a szuszogásra és olyan szaga volt, mint a zebrának és a tapintása is olyan volt, mint a zebra; de még mindig nem láthatta. Így szólt tehát:

— Ne mozogj, te alaktalan alak. Itt fogok ülni a fejedet reggelig, mert van rajtad valami, amit nem értek.

Csakhamar röffenést hallott, recsegést és botorkálást s az aethiopiai így kiáltott:

— Fogtam valamit, de nem látom, mit. Zsirafszaga van s úgy jár, mint a zsiraf; de nincs semmiféle formája.

— Ne higgy neki, — szólt a leopárd. — Ülj rá a fejére reggelig, úgy mint én. Nincs alakjuk, egyiküknek sincsen.

Így aztán mind a ketten ott ültek rajtuk keményen, míg a reggel ki nem ragyogott, s ekkor a leopárd így szólt:

— Mit fogtál reggelire, testvér?

Az aethiopiai fejét vakarta és így szólt:

— Tetőtől-talpig barnás-sárgás-rezes színűnek kellene lennie, hogy zsiraf legyen; csakhogy telisedteli van gesztenye-barna folttal. Hát te mit fogtál reggelire, testvér?

És a leopárd fejét vakarta és így szólt:

— Tetőtől-talpig finom szürkés-barna színének kellene lennie, hogy zebra legyen; csakhogy telidesteli van fekete és vörös sávval. Mi a manót csináltál te magaddal, zebra barátom? Nem tudod, hogy a magas mezőn tíz mérföldnyiről megláthattalak? Hiszen nincsen semmi formád.

— Igaz, — szólt a zebra. — Csakhogy ez nem a magas mező ám. Nem látod?

— Most látom már, — szólt a leopárd. — De tegnap még nem láttam. Hogy csináltátok?

— Engedj fölállni, — szólt a zebra, — majd megmutatjuk.

Megengedték, hogy a zebra és a zsiraf felálljon; és a zebra odaszaladt egy kis túskebokorhoz, amelyre sávokban tűzött le a nap; a zsiraf pedig néhány magas fa alá szaladt, melyek foltos árnyékot vetettek.

— Most figyeljetek, — szólt a zebra és a zsiraf. — Ez a módja. Egy-kettő-három! Hová lett a reggelitek?

A leopárd kimeresztette a szemét és az aethiopiai is kimeresztette a szemét; de nem láttak egyebet, mint csíkos árnyékot és foltos árnyékot az erdőben, s a zebrának és a zsirafnak teljesen nyoma vészett. Ezek szépen odébb álltak és elbújtak az árnyas erdőben.

— Hi! hi! — szólt az aethiopiai. — Ezt a fogást érdemes megtanulni. Szívleld meg jól, leopárd. Úgy kivillogsz ebből a sötétségből, mint egy rúd szappan a szenes kosárból.

— Hó! hó! — szólt a leopárd. — Nagyon elbámúlnál, ha tudnád, hogy úgy kivillogsz ebből a sötétségből, mint a mustártapasz egy zsák szénből?

Ezen a képen ott látod a leopárdot és a szerecsent, miután megfogadták a bölcs páviánnak a tanácsát, s a szerecsen megváltoztatta a bőrét, a leopárd pedig másfelé küldte a régi bőrét. A szerecsen igazi szerecsen lett, és Sambo volt a neve. A leopárd foltos lett és azóta foltos leopárd a neve. Éppen vadásznak a csíkos, foltos erdőségben, és keresik azt az urat, aki reggelire való. Ha egy kissé hosszasan ránézel a képre, ezt az urat nem is nagyon messze megláthatod. A szerecsen elbújt egy foltos fa mögött, mert ez illik a bőréhez. A leopárd pedig ott fekszik egy rakás csíkos, tarka kavics mellett, mert ez illik a foltjaihoz. A reggelire való úr ott áll a képen és leveleket tépdés egy magas fáról. Ez aztán igazi találós kép.

— Csak annyit mondok, hogy csúfolódásból nem ebédelhetünk, — szólt az aethiopiai. — Ha jól megfontoljuk a dolgot, bizonyos, hogy nem illünk bele a háterünkbe. Én bizony megfogadom a pávián tanácsát. Azt mondta, hogy meg kell változnom; s mivel mást, mint a bőrömet, nem változtathatok meg, meg fogom ezt változtatni.

— De hogyan? — kérdezte a leopárd szörnyű izgattan.

— Megfestem szépségesen feketés-barnára, egy kis bíborral és palakékkal keverve. Így aztán elbújhatok majd a barlangokban és a fák mögött.

És meg is változtatta a bőrét azonnal és a leopárd még izgatottabb lett, mert még soha életében sem látott olyan embert, aki a bőrét megváltoztatta.

— De mi lesz velem? — kérdezte, mikor az aethiopiai utolsó kis újját is kidolgozta szép, új feketére?

— Fogadd meg te is a pávián tanácsát. Neked azt mondta, hogy eredj másfelé.

— Azt már meg is tettem, — szólt a leopárd. — Amily gyorsan csak telt tőlem, másfelé mentem. Ide jöttem veled együtt; de nem sok hasznát látom.

— Óh, — szólt az aethiopiai, — a pávián nem azt értette, hogy Délafrikában menj más felé; hanem arra célzott, hogy a régi bőrödet küldd másfelé és szerezz foltos bőrt magadnak.

— Mi hasznom volna ebből? — kérdezte a leopárd.

— Gondolj a zsirafra, — szólt az aethiopiai. — Vagy ha a csíkokat jobban szereted, gondolj a zebrára. Ezek nagyon jól érzik magukat foltos-csíkos bőrükben.

— Hm! — szólt a leopárd. — A világ minden kincseért sincs kedvem ahhoz, hogy olyan legyenek, mint a zebra.

— Jó, — szólt az aethiopiai. — Szánd el magad valamire, mivel nem szívesen vadásznam nélküled; de meg kell

tennem, ha mindenáron olyan akarsz maradni, mint a napraforgó a kátrányos sövényen.

— Legyen hát foltos bőröm, — szólta a leopárd; — de ne csinálj közönséges nagy foltokat. A világ minden kincseért sem akarok olyan lenni, mint a zsiraf.

— Majd az újjaim hegyével csinálom, — szólta az aethiopiai. — Van még bőven fekete festék a bőrömnön. Állj ide elélem!

És az aethiopiai az öt újját szorosán összefogta (maradt elég fekete festék az új bőrén) — és rányomkodta újra meg újra a leopárdra, s ahova öt újja hegyét rányomta, ott öt kis fekete pont maradt, szorosán egy csoportban. Láthatod akármelyik leopárd bőrén, édes drágám. Egyszer-másszor kicsúsztak az újjai s a pontok kissé elmosódtak; de ha valamelyik leopárdot jól szemügyre veszed, mindig meg fogod találni az öt pontot — öt húsos, fekete újj helyének a nyomát.

— Most szép vagy! — szólta az aethiopiai. — Most lefekhetel a csupasz földre, olyan leszel, mint egy rakás kavics. Meglapúlhatsz a csupasz sziklákön és olyan leszel, mint egy darab békasó. Elnyúlhatsz egy lombos ágon és olyan leszel, mint a lombok közt játszó napsugár; s keresztbe feketel az úton is és nem fogsz feltűnni senkinek. Gondold meg jól és — örülj.

— De ha én mind ez lehetek, — szólta a leopárd — mért nem foltoztad be magadat is?

— Óh, az egyszerű fekete szín a legjobb a szerecseneknek, — szólta az aethiopiai. — Most gyere, lássuk, vajjon elbánhatunk-e azokkal az urakkal, akik reggelire valók!

* * *

El is indultak és ezután mindig boldogan éltek, édes drágám. Ez az egész mese.

A PILLANGÓ, AKI TOPPANTOTT.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

EZ ám a szép mese, édes drágám, — egészen új és csodaszép mese — egészen másforma, mint a többi mese — mese a nagyon bölcs uralkodóról, Suleiman-ben-Daoud Salamonról, Dávid fiáról.

Háromszázötvenöt mese szól Suleiman-ben-Daoudról; de ez a mese nincs köztük. Nem a bibicről szól a mese, aki megtalálta a vizet; nem is a búbos bankáról, aki árnyékkal védte Suleiman-ben-Daoudot a nagy melegben. Ez a mese nem szól az üveggövezetről, sem a ferdén lyukas rubintról, sem Balkis aranyrúdjairól. Ez a mese a pillangóról szól, aki toppantott.

Most pedig ide hallgass és figyelj!

Suleiman-ben-Daoud bölcs volt. Értette, amit az állatok beszéltek, amit a madarak beszéltek, amit a halak beszéltek és amit a rovarok beszéltek. Értette, amit a sziklák beszéltek a föld mélységében, mikor egymáshoz hajoltak és nyögtek; és értette, amit a fák beszéltek, mikor reggelként susogtak. Értett mindent, de mindent a világon, és Balkis, az első a királynék között, a szépséges Balkis királyné, csaknem éppen olyan bölcs volt, mint ő.

Suleiman-ben-Daoud erős volt. A jobb keze középső ujján gyűrűt hordott. Ha megfordította egyszer, manók és ördögök bújtak elő a földből, hogy végrehajtsák, amit parancsolt nekik. Ha megfordította kétszer, tündérek repültek le az égből, hogy végrehajtsák, amit parancsolt nekik; és ha megfordította háromszor, megjelent előtte pallosával a leghatalmasabb angyal, Azrael, vízhordó legénynek öl-

tözve és elmesélte neki, mi az újság mind a három világon — fent-lent és itt a földön.

És Suleiman-ben-Daoud mégsem volt kevély. Nagyon ritkán dicsekedett és ha megtette, nagyon sajnálta.

Egyszer jól akarta lakatni egyetlen egy napon egyszerre a világ összes állatait; de mikor az ennivaló készen volt már, előbújt egy állat a tenger mélyéből és három harapásra megevett mindent. Suleiman-ben-Daoud nagyon elbámult és így szólt:

— Oh, te állat, ki vagy te?

És az állat így szólt:

— Oh, király, légy örökéletű! Harmincezren vagyunk testvérek és én vagyok közülök a legkisebb és a mi lakásunk a tenger fenekén van. Hallottuk, hogy jól akarod lakatni a világ összes állatait és a testvéreim elküldtek engem ide, hogy megkérdezzem, mikor lesz kész az ebéd.

Suleiman-ben-Daoud még jobban elbámult és így szólt:

— Oh, te állat, te megetted az egész ebédet, amit a világ összes állatai számára készítettem.

És az állat így szólt:

— Oh, király, légy örökéletű! De hát csakugyan azt hiszed, ez ebéd volt? Ott, ahonnan én jövök, kétszer ennyit eszünk egyik ebédttől a másíkg.

Suleiman-ben-Daoud pedig erre arcra vágódott és így szólt:

— Oh, te állat! Azért adtam az ebédet, hogy megmutassam, milyen hatalmas és gazdag király vagyok én és nem azért, mintha igazán jót akartam volna tenni az állatokkal. Most megszégyenültem és úgy kellett nekem.

Suleiman-ben-Daoud csakugyan nagyon bölcs ember volt, édes drágám. Ettől fogva nem is felejtette el soha, hogy milyen ostoba dolog a kérkedés; és most megkezdődik az én mesémnek igazi mese-része.

Sok-sok felesége volt Suleiman-ben-Daoudnak. Kilencszázkilencvenkilenc felesége volt, a szépséges Balkison kívül; és mind együtt éltek egy nagy arany palotában, egy szép kert közepében, szökőkutak között. Nem volt szüksége éppen kilencszázkilencvenkilenc feleségre; de akkoriban mindenkinek nagyon sok felesége volt és a királynak természetesen még sokkal több felesége volt, csak azért, hogy lássák, hogy ő a király.

Némelyek szépek voltak feleségei közül, de mások egyszerűen rútak voltak és a rútak civakodtak a szépekkel és ezeket is elrútították és ekkor aztán valamennyien Suleiman-ben-Daouddal akartak civakodni és ez rettenetesen bántotta őt.

De Balkis, a szépek szépe, sohasem civódott Suleiman-ben-Daouddal. Sokkal jobban szerette őt. Elüldögélt termeiben, az arany palotában, vagy sétálgatott a palota kertjében és igazán nagyon szomorkodott Suleiman-ben-Daoud miatt.

Természetesen, ha rászánta volna magát arra, hogy megfordítsa újján a gyűrűt és előhívja a manókat és az ördögöket, ezek egyszeriben elvarázsolták volna a kilencszázkilencvenkilenc feleségét és átváltoztatták volna őket fehér pusztai öszvérekké vagy agarakká, vagy gránátalma magvakká. Csakhogy Suleiman-ben-Daoud azt gondolta, hogy ez kérkedés volna. Így hát valahányszor túlságosan civakodtak a feleségei, lement egyedül sétálni a palota csodaszép kertjének egyik sarkába és azt kívánta magában, bár sohase született volna.

Egy szép napon, mikor már három álló hete civakodtak — mind a kilencszázkilencvenkilenc felesége egyszerre — Suleiman-ben-Daoud kiment szokása szerint a kertbe, hogy békessége és nyugalma legyen. És a narancsfák között találkozott Balkisszal, a szépek szépével, aki nagyon szo-

morkodott, mivel Suleiman-ben-Daoud annyira el volt keseredve.

És Balkis így szólott hozzá :

— Oh, én uram, te szemem fénye, fordítsd meg a gyűrűt az újjadon és mutasd meg ezeknek az egyiptomi, mezopotámiai és perzsiai és kínai királyasszonyoknak, hogy te vagy a nagy, a félelmes király.

De Suleiman-ben-Daoud csak a fejét csóválta és így szólt :

— Oh, én királyném, te életem gyönyöre, emlékezzél vissza arra az állatra, aki a tengerből jött és megszégyenített engem a világ valamennyi állata előtt, mert kérkedni merészeltem. Ha most kérkedni akarnék ezek előtt az egyiptomi, perzsiai, abessziniai és kínai királyasszonyok előtt, csupán azért, mert haragítanak, talán még jobban meg találnék szégyenülni, mint a multkoriban.

És Balkis, a szépek szépe, így szólt ;

— Oh, én uram, lelkem drágasága, de hát mit fogsz csinálni!?

És Suleiman-ben-Daoud így válaszolt :

— Oh, én királyném, te szívem mindensége, rajta leszek, hogy tovább tűrjem végzetemet e kilenszázkilencvenkilenc királyasszony mellett, akik szakadatlanul gyötörnek örökös civakodásukkal.

És tovább sétált a liliumok és a naspolyák és a rózsák és az ezüst illatú gyömbérnövények között, amik a kertben nőttek, amíg végre a nagy kámforfához ért, Suleiman-ben-Daoud kámforfájához. Balkis pedig elbújt a magas sásliomok és a tarka bambuszok és a piros liliumok között a kámforfa mögött, hogy közel maradhasson szíve szerelméhez, Suleiman-ben-Daoudhoz.

Nemsokára két pillangó lebbent a fa alá civakodva.

Suleiman-ben-Daoud hallotta, amint az egyik így szólt

a másikhoz: «Csodálom, hogy így vakmerően mersz feleselni velem. — Nem tudod, hogy ha toppantok egyet, Suleiman-ben-Daoudnak ez az egész palotája és kertje nyomban elenyészik nagy mennydörgés közben?»

És Suleiman-ben-Daoud azonnal elfelejtette mind a kilencszázkilencvenkilenc kellemetlen feleségét és úgy nevetett a pillangó kérkedésén, hogy a kámforfa is meg-rázkódott belé. És kinyújtotta az újját és így szólt:

— Kis emberke, ide gyere!

A pillangó rettentően megijedt, de valahogyan mégis csak odarepült Suleiman-ben-Daoud kezére és ott megállt, legyezve magát. Suleiman-ben-Daoud pedig lehajtotta a fejét és egészen halkán így suttozott:

— Kis emberke, jól tudod, hogy minden toppantásod egy fűszálat meg nem görbitene. Mért füllentesz hát ilyen képtelenül a feleséged előtt? — Mert bizonyára a feleséged a társad.

A pillangó ránézett Suleiman-ben-Daoudra és látta, hogy a legbölcsebb király szeme úgy csillog, mint a csillagok a téli fagyos éjszakán, és mind a két szárnyával megemberelte magát és oldalvást fektette a fejét és így szólt:

— Oh, király, légy örökéletű! A társam csakugyan a feleségem és te jól tudod, hogy milyenek az asszonyok.

Suleiman-ben-Daoud a szakállába mosolygott és így szólt:

— Bizony tudom, kicsi testvérem!

— Valahogyan ráncba kell szedni őket, — szólt a pillangó. — És a feleségem ma egész reggel civakodott velem. Csak azért mondtam, amit mondtam, hogy lecsillapítsam.

És Suleiman-ben-Daoud így szólt:

— Kívánom, hogy lecsillapíthasd. Eredj vissza a feleségedhez, kicsi testvérem, hadd hallom, mit mondasz neki.

És a pillangó visszaröppent a feleségéhez, aki izgatottan meglapult egy levél mögött és így szólt a férjéhez:

— Hallotta, mit mondtál? Maga Suleiman-ben-Daoud hallotta, mit mondtál?

— Hallotta! — szólt a pillangó. — Persze, hogy hallotta. Akartam is, hogy meghallja, amit mondtam!

— És mit szólt hozzá? Oh, mit szólt hozzá?

— Hát, — szólt a pillangó méltóságosan legyezve magát, — magunk között legyen mondva, édesem — nem is veszem zokon tőle, mert a palotája nagyon sok pénzbe kerülhetett és a narancsfái éppen érőfélben vannak — arra kért, hogy ne toppantsak és én meg is ígértem neki, hogy nem teszem.

— Oh, én drágám! — szólt a pillangó felesége és egyszeriben egészen lecsillapodott. Suleiman-ben-Daoud pedig olyan jóízűen nevetett a haszontalan kis pillangó orcátlanságán, hogy kicsordult a könny is a szeméből és végig folyt az arcán.

Balkis, a szépek szépe, felállt a fa mögött, a piros liliomok között és mosolygott magában, mert végig hallgatta az egész beszélgetést. Így tűnődött magában: «Ha okos leszek, megszabadíthatom uramat ezeknek a civakodó királyasszonyoknak a kellemetlenkedésétől» — és kinyújtotta az újját és halkán ezt súgta oda a pillangó kis feleségének:

— Kis asszonyka, ide gyere!

Felröppent a pillangó felesége, nagyon megrettenve, és megállt Balkis fehér kezén.

Balkis pedig lehajtottá hozzá szépséges fejét és így suttogott:

— Kis asszonyka, elhiszed, amit az urad ép az imént mondott?

A pillangó felesége ránézett Balkisra és látta, hogy a

szépséges királyné szeme úgy tündöklök, mint a csillagfény a mély tavak tükrében, és mind a két szárnyával megemberelte magát és így szólt:

— Oh, királyné, légy szeretetreméltó örökkön-örökké. Hiszen te jól tudod, milyenek a férfiak.

És Balkis királyné, a bölcs Balkis ajkához emelte a kezét, hogy elrejtse mosolyát és így szólt:

— Kis testvérkém, bizony tudom.

— Megharagszanak, — szólt a pillangó felesége, sebesen legyezve magát, — minden semmiség miatt; de nekünk a kedvükben kell járnunk, óh, királyné. A felét nem hiszik annak, amit mondanak. Ha az uramnak jól esik azt hinni, hogy én elhiszem, hogy egy toppantásával elintézheti Suleiman-ben-Daoud palotáját, bizony én nem törődöm vele! Holnapig úgy is mindent elfelejt.

— Kicsi testvérkém, — szólt Balkis, — teljesen igazad van. De ha legközelebb megint kérkedni fog, fogd a szaván. Kérd, hogy toppantson és lásd, mi történik. Úgy-e, hogy *mi* tudjuk, milyenek a férfiak? Nagyon el fogja szégyelni magát.

Visszaröppent a kis pillangó a férjéhez és öt perc múlva úgy összekaptak, amint még soha eddig.

— Ne felejtse el! — szólt a pillangó, — ne felejtse el, mi történik, ha egyet toppantok!

— Ennyit se hiszek neked, — szólt a pillangó felesége. — Nagyon szeretném látni, mi történik. Hadd lássuk, toppants hát!

— Megigérttem Suleiman-ben-Daoudnak, hogy nem teszem, — szólt a pillangó, — és nem akarom megszegni a szavamat.

— Bátran megteheted, — szólt a felesége. — Egy fűszalat meg nem görbítisz a toppantásoddal. Akarom, hogy toppants! Toppants hát! Rajta! Toppants!

Suleiman-ben-Daoud, aki ott ült a kámforfa alatt, hallott minden szót és olyan jóízűen nevetett, ahogy még soha életében. Elfelejtette teljesen a királyasszonyokat, elfelejtette azt az állatot, aki a tengerből jött; elfelejtette a kérést. Csak nevetett jókedvűen és Balkis a fa mögött szintén mosolygott, mert szíve szerelme olyan jókedvű volt.

Csakhamar visszatért a pillangó lihegve, kimelegedve, a kámforfa árnyékába és így szólt Suleimannak:

— Azt akarja a feleségem, hogy toppantsak! Látni akarja, mi fog történni. Oh, Suleiman-ben-Daoud! Te tudod, hogy semmit sem tehetek és a feleségem soha többé nem hiszi majd el egy szavamat sem. Ki fog nevetni hátralévő napjaimban!

— Dehogy is, kicsi testvérem, — szólt Suleiman-ben-Daoud, — soha többé nem fog téged kinevetni. — És megfordította újján a gyűrűt — tisztára a kis pillangó kedvéért és nem azért, hogy kérkedjék és íme nézd! — négy rettentő ördög bújt elő a földből.

— Szolgák, — szólt Suleiman-ben-Daoud, — ha ez az úr itt az ujjamon (a szemtelen kis pillangó ült az ujján) bal mellső lábával toppant, tüntessétek el a palotámat és ezt a kertet mennydörgés közepette. Ha pedig újra toppant, óvatosan tegyetek vissza mindent a helyére.

— Most pedig, kicsi testvérem, — szólt, — eredj vissza a feleségedhez és toppants a kedved szerint.

Visszaröppent a pillangó a feleségéhez, aki így kiáltott:

— Azt akarom, hogy toppants! Azt akarom! Toppants hát! Rajta! Toppants!

Balkis látta, amint a négy rengeteg ördög lehajolt a kert négy sarkán, középre fogva a palotát. Halkan tapsolt örömeiben és így szólt:

— Végre hát Suleiman-ben-Daoud megteszi egy kis pillangó kedvéért azt, amit réges-régen meg kellett volna már tennie a maga kedvéért, és a civakodó királyasszonyok meg fognak majd ijedni!

Ekkor a pillangó toppantott. Az ördögök felkapták a palotát és a kertet ezer mérföldnyi magasságra a levegőbe, rettentő mennydörgés hallatszott és minden olyan fekete lett egyszerre, mint a korom. A pillangó felesége ide-oda libegett a sötétségben és így kiabált;

— Oh jaj, jó leszek! Sajnálom, amit mondtam! Hozd vissza hamar a kertet, édes drága uram, és én soha többé nem fogok feleselni veled!

A pillangó maga is csaknem annyira megrémült, mint a felesége, és Suleiman-ben-Daoud olyan jóízűen nevetett, hogy beletelt egypár perc, amíg lélekzetet tudott venni, hogy odasúghassa a pillangónak:

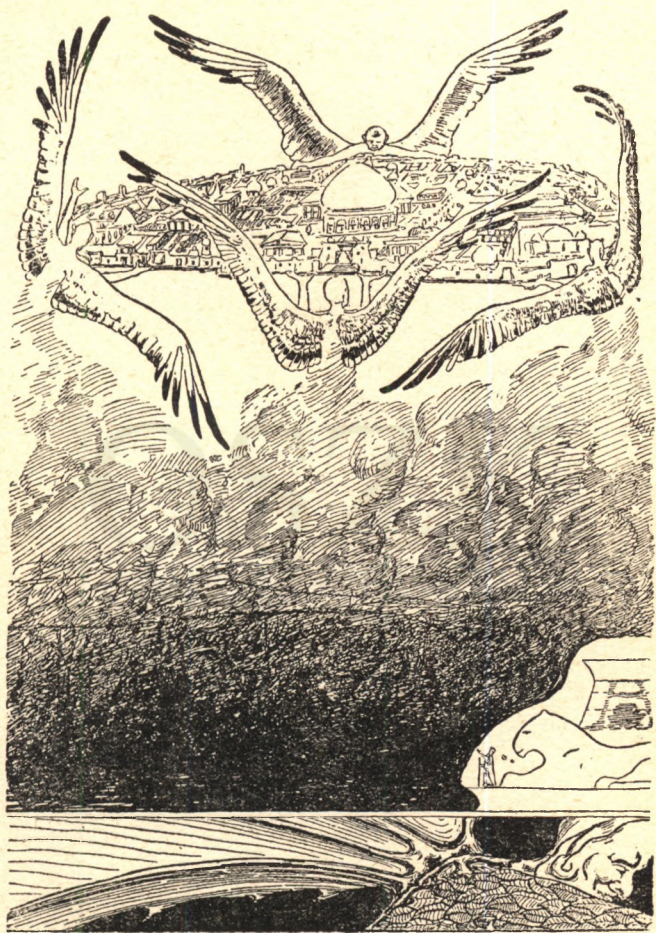
— Toppants még egyet, kicsi testvérkém. Add vissza a palotámat, hatalmas varázsló!

— Igen, igen, add vissza a palotáját, — szólt a pillangó felesége, aki még mindig ide-oda röpködött a sötétben, mint valami moly. — Add vissza a palotáját és hagyd abba ezt a rettentő varázslatot.

— No most látod, édesem, — szólt a pillangó oly bátran, ahogy csak telt tőle, — most látod, mi lett a vége a nyafogásodnak. Nekem persze mindegy az egész — én hozzá vagyok szokva az ilyesmihez — de irgalomból irántad és Suleiman-ben-Daoud iránt, nem bánom, rendet csinálók újra.

És toppantott újra és az ördögök tulajdon abban a pillanatban letették újra a palotát és a kertet egy hajszálig a régi helyére. A nap leragyogott a narancsfák sötétzöld levelére; a szökőkutak vígan csobogtak a piros egyiptomi liliomok között; a madarak tovább énekeltek;

Ez a négy tengeri-fecske-szárnyas dsinnek a képe, akik Suleiman-ben-Daoudnak a palotáját abban a pillanatban, mikor a pillangó toppantott, fölemelték. A palotát és a kertet és minden egyebet egy darabban emelték fel, mint valami asztalnak a tetejét. Egy nagy lyuk maradt a földben, tele füsttel és porral. Ha a sarokba nézel, amellé az oroszlán formájú valami mellé, meglátod Suleiman-ben-Daoudot a varázspálcájával és háta mögött a két pillangót. Az az oroszlánformájú izé csakugyan oroszlán, még pedig kőből faragott. S az a tejeskanna formájú izé templomnak, vagy háznak, vagy más effélének a darabja. Suleiman-ben-Daoud így állt ott, hogy távol legyen a füsttől és portól, mikor a dsinnek fölemelték a palotáját. A dsinnek nevét nem tudom. Suleiman-ben-Daoud varázsgyűrűjének a szolgálói voltak, és a nevük mindennap változott. Egészen közönséges, tengeri-fecske-szárnyas dsinnek voltak.

és a pillangó felesége ott ült a kámforfa alatt féloldalt dőlve, remegve igazgatta a szárnyait és így nyöszörgött:

— Oh jaj, jó leszek! Jó leszek!

Suleiman-ben-Daoud alig tudott szóhoz jutni nagy nevetében. Majdnem fuldoklott már, egészen elgyöngülve hátradőlt és ujjával megfenyegetve a pillangót, így szólt:

— Oh, hatalmas varázsló, mit ér nekem, hogy visszaadtad a palotámat, ha ugyanakkor úgy megnevettetsz, hogy belehalok!

És ekkor rettenetes lárma támadt, mert mind a kilencszázkilencvenkilenc királyasszony kirohant a palotából kiabálva, sikoltozva és mindegyik a maga kisbabája nevét kiáltozta. Leszaladtak a széles márványlépcsőn a szökőkút mellé, százával egy sorban, és Balkis, aki nagyon bölcs volt, méltóságosan eléjük ment, hogy találkozzék velök és így szólt:

— Mi bajotok van, óh, királyasszonyok?

Azok pedig megálltak a márványlépcsőn százan-százan egy sorban és így kiáltottak:

— Mi a bajunk? Békességesen éltünk az arany palotánkban, mint rendesen, mikor egyszerre csak eltűnt a palota és mi ott maradtunk ülve a sűrű lármas sötétségben és mennydörgött és ördögök és manók serege futkosott a sötétben ide-oda! Ez a mi bajunk, óh, királynék királynéja, és rettentően meg vagyunk zavarodva e miatt a zűrzavar miatt, mert olyan zavaros zűrzavar volt, amelyet soha életünkben nem éltünk át még.

És Balkis, a szépséges királyné — Suleiman-ben-Daoudnak drága királynéja — ki királynéja volt Sábának és Sébának és a délszaki aranyfolyóknak — a Zinn sivatagtól Zimbabwe tornyáig — Balkis, aki csaknem oly bölcs volt, mint maga Suleiman-ben-Daoud, a bölcsek bölcse, — így szólt:

— Semmiség az egész, óh királyasszonyok! Egy kicsi pillangó panaszkodott a feleségére, mert ez civakodott vele és a mi urunknak, Suleiman-ben-Daoudnak, kedve telt abban, hogy leckét adjon neki a halk beszédből és az alázatosságból, mert ezt erénynek tartják a pillangók női társaságában.

Erre előlépett egy egyiptomi királyasszony — egy Fáraónak a leánya — és megszólalt és így szólt:

— Lehetetlen, hogy a mi palotánkat gyökerestül kitépják, mint valami piócát egy pici féreg miatt. Nem! Suleiman-ben-Daoud bizonyosan meghalt, s amit hallottunk és láttunk, az a föld volt, amely dörgött és elsötétült erre az eseményre.

Balkis pedig intett ennek a merész királyasszonynak, anélkül, hogy ránézett volna és így szólt hozzá és a többiekhez:

— Jertek és lássátok!

Leszaladtak a márványlépcsőről, százan-százan egy sorban és a kámforfa alatt, még mindig bágyadtan a nevetéstől, ott látták Suleiman-ben-Daoudot, a bölcs uralkodót, amint mindegyik kezén egy-egy pillangót tartva, ide-oda himbálta magát és hallották, hogy így szólt:

— Oh, te asszony, kis légi fivéremnek a felesége, ne felejtse el, ami történt és járj az uradnak mindig a kedvében, hogy meg ne haragudják és ne toppantson soha többé, mert azt mondta, hogy megszokta ezt a varázslatot és bizonyára kiválóan hatalmas egy varázsló — olyan, aki eltüntetheti magának Suleiman-ben-Daoudnak a palotáját is. Járjatok békességben, kicsi barátim!

És szárnyon csókolta őket és a pillangók elrepültek.

És ekkor valamennyi királyasszony, kivéve Balkist — a szépséges ragyogó Balkist, aki félreállt és mosolygott — arcra borult és így szólt:

— Ha ilyesmi történhetett, mikor egy kis pillangó elégedetlen volt a feleségével, mi fog akkor velünk történni, akik oly sok-sok időn át gyötörtük királyunkat lár-mánkkal és civakodásunkkal.

Azután fátyolba burkolták a fejöket, befogták a kezükkel a szájokat és lábújjhegyen nesztelenül visszatipegtek a palotába.

Balkis pedig — a szépséges, gyönyörű Balkis — kilépett a piros liliomok közül a kámforfa árnyékába, rá-tette a kezét Suleiman-ben-Daoud vállára és így szólt:

— Oh, én uram, te lelkem drágasága, örülj és örvendezz, mert ezeknek az egyiptomi és aethiopiai és abessziniai és perzsiai és indiai és kínai királyasszonyoknak nagy emlékezetes leckét adtunk.

És Suleiman-ben-Daoud, aki még mindegyre a napfényben játszadozó pillangókat nézte, így szólt:

— Oh, én királyném, te boldogságomnak a drága kincse, mikor tettük ezt? Mert én egy kis pillangóval tréfáltam, mióta lejöttem a kertbe.

És elmesélte Balkisnak, mi mindent művelt.

És Balkis — a gyöngéd, kedves Balkis — így szólt:

— Oh, én uram, te éltem parancsolója, én elbujtam a kámforfa mögé és mindent láttam. Én voltam az, aki azt tanácsoltam a pillangó feleségének, követelje férjétől, hogy toppantson, mert azt reméltem, hogy az én uram a tréfa kedvéért valami nagy varázslatot fog csinálni és hogy a királyasszonyok, látván ezt, meg fognak rémülni.

És elmondta Suleiman-ben-Daoudnak, mit mondtak a királyasszonyok, mit láttak és mit gondoltak.

Suleiman-ben-Daoud pedig felkelt ültéből a kámforfa alól, kitárta a karjait, örült és örvendezett és így szólt:

— Oh, én királyném, te napjaim megédesítője, hidd meg, hogyha varázslatot üztem volna a királyasszonyaim

ellen haragomban vagy kevélységemben, úgy ahogy lakomát rendeztem a világ valamennyi állatának, akkor bizonyára éppen úgy megszégyenültem volna. De a te bölcseséged folytán tréfából üztem a varázslatot és egy kicsi pillangónak a kedvéért és — ime! — ez is megszabadított civakodó feleségeimnek a gyötrésétől! Monddza hát, óh én királyném, te lelkemnek a lelke, hogy tettél szert ennyi bölcseségre?

És Balkis, a karcsú, szép királyné, Suleiman-ben-Daoud szeme közé nézett, a fejét kissé oldalt hajtotta szakasztott úgy, mint a kis pillangó és így szólt:

— Először, oh, én uram, azért, mert szeretlek, és másodszor, oh, én uram, azért, mert tudom, hogy milyen az asszonynépség.

És ezután felmentek együtt a palotába és ezentúl örökké boldogan éltek.

De hát nem volt-e Balkis csakugyan bölcs királyné?

